

Universitātes avīze

Otrdiena, 1992.gada, 10. novembrī. Maksā 2 rbļ. Nr. 4

VALSTS "RŪPES" PAR ZINĀTNI UN IZGLĪTĪBU

Latvijas Republikas Finanšu Ministrija
Galvenā Valsts Finanšu inspekcija
15.09.92. RK — 21653

PAR APGROZĪJUMA NODOKLI

Galvenās Valsts Finanšu inspekcijas Nodokļu kontroles pārvalde paskaidro, ka saskaņā ar Latvijas Republikas 1992. gada 10. jūlija lēmumu "Par grozījumiem un papildinājumiem Latvijas Republikas 1991. gada 18. decembra likumā "Par apgrozījuma nodokli" no š.g. 1. oktobra visi uzņēmumi, uzņēmējsabiedrības un citi saimnieciski formējumi neatkarīgi no īpašuma formas vai statusa ir apgrozījuma nodokļa maksātāji.

Jūsu organizācijas veicamie pētniecības darbi, kurus finansē no budžeta asignējumiem, nav ieslēgti apgrozījuma nodokļa atvieglojumu sarakstā, kas minēti augstāk norādītā likuma 4. pantā un ir apliekami ar apgrozījuma nodokli vispārējā kārtībā.

Nodokļu kontroles pārvaldes priekšnieka vietniece N.JERMOĻICKA

05.10.92. 01.04.1. — 27/ 1419

UN KULTŪRA LU

(..) "Kafija, protams, ir šķīstošā, to pasniedz stikla glāzē, pielejot pusīti. Cukura graudu noliek tieši uz letes, savukārt mazītiņu ievārījuma smalkmaizīti uz plaša pusdienu šķīvja." Tāds latviskums vēl nebija bijis," secina Universitātes un humanitāro zinātņu draugs. Iecerētais iegādāto grāmatīņu šķirstīšanas brīdis pie kafijas tases viņam nav izdevies (..)

"Brūņas vai tumšpelēkas durvis, tas ir šejienes mazmājiņu stils jau gadiem," prāto Universitātes draugs, aplūkodams no iekšpuses bagātīgi aprakstīto durvju plāksni. Viņš zina, ka kādas fakultātes dekānam pat bija sava atslēga uz atsevišķu pasniedzēju tualeti, lai nebūtu jāiet nekoptajā kopējā, kur parasti blakus izlietnei karājās grīdas lupata.

Elementāri nesakārtotas pasaulīgās lietas, cūcība neatkarīgas valsts Universitātē, kultūras klēpī, -kas tas ir?" (..)

Kas ir šis viedais garāmgājējs un ko vēl viņš pamanījis vispārējā nesakārtotībā-par to nākamajā "UA". Laime, kā zinām, ir lietu kārtība, vai ne?

S.SEMJONOVA
foto

BIZĒ MŪZIKA, BALTA KRIZANTĒMA UN SLAIDAIS SOLISTS AR VARENO BALSĪ

"UA" pārstāves 23.oktobra vakarā bija vienīgās viešņas vienīgās Latvijā skanošās augstskolas pasākumā. Zāle pildījās klausītājiem ar numurētām vietām, tādēļ varējām ieņemt patiešām rezervētās vietas.

Latvijas Mūzikas akadēmijas simfoniskais orķestris koncertu ievadīja brāzmaini ar J. Brāmsa 3.simfoniju Fa op. 90. Blakus sēdošais profesionālais kordiriģents par dzirdēto starpbrīdī izteicās atzinīgi.

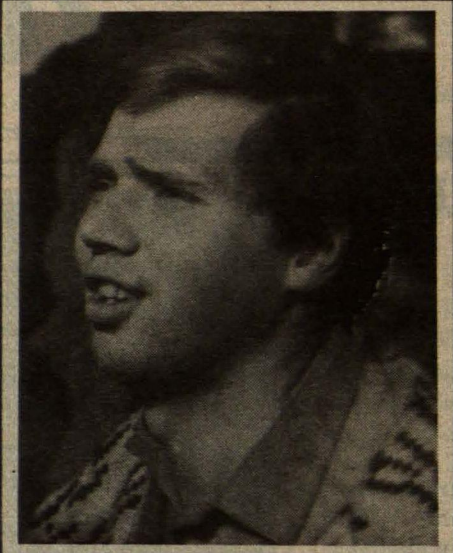

Uldis balsi sāka iemēģināt jau krietni sen

tikai piebilda, ka "metālisti" mazliet nolaida "šreižu", taču neprofesionāla ausim mūzikas skaņu vibrācijas likās dvēselei tikamas.

Viesdiriģents Mendi Rodāns no Izraēlas viegli izvilināja no LMA studenšu lūpām un acīm smaidu, kā arī ilgi spieda roku pirmajai vijolei, t. i., slaidai blondīnei. Nezinu, vai topošās mūziķes matu krāsa pirms tam bijusi cita, taču, kā lasām laikrakstā "Diena" slavenā Hamburgas psihologa V. H. D. Paldis atziņu, ja sieviete pēkšņi kļūst blondā, tas liecina, ka viņa vēlas iekarot kāda

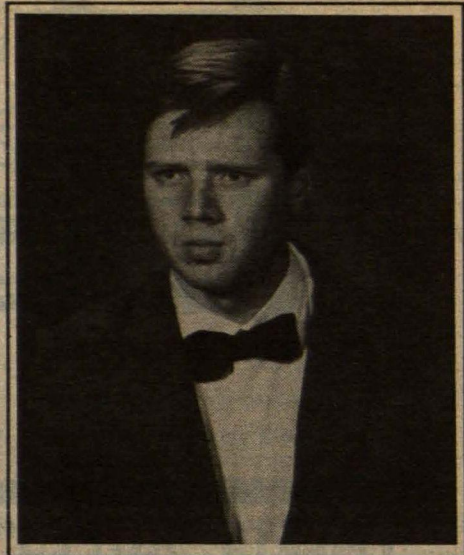
vīrieša sirdi vai kādās attiecībās ieņemt vadošo lomu, bet vēl jau ir papildinājums par matu garumu. Īsi mati liecina, ka sieviete ir aktīva un savu ieceru dēļ gatava uz visu. Viņa iekaros panākumus un atzīšanu, ja

Tad pēc laika nevarēja izšķirties starp fiziku, matemātiku un dziedāšanu

vien to ļoti vēlēties. Pēdējais attiecināms ne tikai uz vadošo vijolnieci, bet arī solisti Māru Krauju, kuras Reċitativs un Habanera no Ž. Bizē operas "Karmena" zālē radīja papildus enerģijas lādiņu.

Dziedātāja Ilona Rasa, dziedot Santucas kavatīni no P. Maskanji operas "Zemnieka gods", arī attaisnoja Paldi kunga vērojumus — tumšmates ir noslēpumainas un iekārojamas, bet, ja turklāt mati ir gari — tie pauž tieksmi pēc harmonijas, alkas pēc apkārtējo simpātijām, pēc dabas — pasīvas un nogaidošas. Laikam tādēļ

Bet tagad jau pavisam nopietni mācās Mūzikas akadēmijā

dziedājums vēl nebija visai pārlicinošs un izteiksmīgs.

Tā kā par vīriešu frizūrām psihologa vērojumi vēl nav publicēti, tad jāpaļaujas uz savu dzirdi, intuīciju un zāles reakciju. Mazliet neveiksmīgs uznāciens Edijam Eversam, taču zvaigžņu stunda tovakar bija Uldim Leiškalnam. Klausītāju simpātijas viņš sāka iekarot ar Figaro āriju no V. A. Mocarta operas "Figaro kāzas", taču pēc Eskamiljo kuplejas no operas "Karmena" zāle uzgavilēja. Pārsteigts, apmulsis un gandarīts izskatījās arī draudzīgās augstskolas vokālās klases students. Spēcīgā baritona iepriecināts, diriģenta zizlīti aplausos sita arī Rodāna kungs, un neņēma ļaunā, ka Uldis ir galvas tiesu garāks, lai arī diriģents orķestri uzlūkoja no neliela podesta.

Bizē mūzika, Spānija, Karmena — te piestāv sarkana roze, bet domāju, ka celā baltā krizantēma no "UA" dāmām slaidajam solistam piestāvēja lieliski.

ILZE BRINKMANE

VALDOŠĀ "DAILE", NEATPALIEKOŠAIS "JUVENTUS"

Daudzu koncertu vidū nepamanīts pagāja koru "Daile" un "Juventus" draudzības koncerts šī gada 23.oktobrī LU Lielajā aulā. Tā pirmajā daļā "Daile" dziedāja A. Bruknera "Mesu c moll", itāļu un angļu madrigālus, bet "Juventus" otrajā daļā — mūsdienu komponistu darbus, kā arī nēģeru spirīčuēlu un meksikāņu tautasdziesmu. Skatītājiem tas bija viss, bet koristi savu lielo dienu turpināja Universitātes ēdnīcā. Viņus apsveikt bija ieradusies arī Lāčplēsis un Spidola no "Juventus". Hronists,

uz tiem lūkodamies, ar skumjām bija spiests secināt, ka arī viņus skāruši pēdējie 50 gadi: pēc apsveikuma spēcīgā Spidola iznesa uz rokām nevarīgo Lāčplēsi.

"Daile" nepalika pāradā. Viņu uzvedums bija sapnis par koru kustības nākotni. Pēc dailēniešu domām, dalībnieku skaitam sarūkot, kori būs spiesti pievērsties "Čikāgas Piecišu" daiļradei.

Labi ēduši un dzēruši, grupa "juventiņu" sapulcējās Mazajā aulā, un tālākā daļa pagāja, dziedot

diriģenta J. Kļaviņa vadībā. Izrādījās, ka latviešu tautasdziesmas "Ģērbies, saule, sudrabota" melodijā labi skan arī tādu tautasdziesmu kā "Div' dūjiņas gaisā skrēja" un "Es, karā aiziedams" pirmie panti. Atslodzi deva arī "Yesterday" un "Michelle".

Redzētos iespaidus aprakstīja JĀNIS LULLE ("Juventus").

P. S. Ari jūsu koris grib draudzēties? "Juventus" mēģinājumi notiek pirmdienās un ceturtdienās plkst. 18.15 LU Lielajā aulā.

FILOLOĢIJAS FAKULTĀTĒ

Latviešu literatūras katedra novembrī uzsāk ciklu "Dzejas poētika", kurā katru mēnesi par savas dzejas principiem stāstīs kāds latviešu dzejnieks. 3.novembrī tikšanās ar K. SKUJENIEKU (202.aud.). 9. — 13.novembrī Filoloģijas fakultātē Jons Nieegrandis (Oslo universitāte) lasīs lekcijas par norvēģu teātra vēsturi un šodienu.

Uzsāksim gadskārtēju folkloras ciklu "Veļu laika stāsti", kurā par saviem jaunākajiem pētījumiem referēs ZA Literatūras, folkloras un mākslas institūta darbinieki — 9.novembrī — Latviešu folkloras krātuve un Latvijas Universitāte (M. Viksna), 10.novembrī — Senākie jēdzieniskie slāņi latviešu tautasdziesmās (B. Reidzāne), 11.novembrī — Varbūtējie latviešu klasisko tautasdziesmu datējuma pamatprincipi (J. Rozenbergs), 12.novembrī — Dažu tautasdziesmu melodiju un to elementu cilme (V. Bendorfs) — plkst. 15.00.

IZGLĪTĪBA UN PĒTNIECĪBA AMERIKĀ

Baltijas Akadēmiskais Centrs aicina zinātniski ievirzītos akadēmiskās saimes locekļus (izcilos studentus, kā arī mācību spēkus un pētniekus), kam interesē studijas un pētniecības pasākumi Amerikā uz speciālu lekciju sēriju Education and Research in America (Izglītība un pētniecība Amerikā).

Baltijas Akadēmiskā Centra darbinieki šajā lekciju un pārrunu ciklā publiku iepazīstinās ar Amerikas koledžu, universitāšu un pētniecības organizāciju mērķiem, stratēģisko politiku un akadēmiskajām struktūrām. Pēc tam dos ieskatu procesos, kas ir saistīti ar studiju un viesprofesūru priekšlikumu izveidošanu un izvērtēšanu. Īpašs uzsvars paredzēts uz priekšlikumu sagatavošanu Amerikas labākajām universitātēm, personīgām esejām un precīzu anketu izpildīšanu. Cikls noslēgsies ar amerikāņu parauga Ziemassvētku eglītes sarīkojumu. Visas lekcijas angļu valodā.

Lekcijas notiek Rīgas Tehniskās Universitātes rektorāta telpās, Kaļķu ielā 1 - 219, trešdienās no 3.30 līdz 5.00 pēc pusdienas. Pēc tuvākas informācijas lūdzam zvanīt 212174.

28. oktobrī The American System of Higher Education and Research: Missions, Structures, and Change-Related Policies.

4. novembrī The Drive to Excellence in Learning and Research: Ways to

Build Program Quality.

11. novembrī International Students and Scholars in the United States: Strategies and Roles.

25. novembrī Preliminary Planning of Applications and Proposals: Formulating Professional Objectives and Presenting Qualifications.

2. decembrī Drafting the Personal Statement.

9. decembrī The Research Proposal: Critical Components.

16. decembrī Application Specifics.

23. decembrī Social Customs in the American Groves of Academe.

NORDISK INFORMASJONS- KONTOR-RIGA ZIEMEĻVALSTU INFORMĀCIJAS BIROJS

SVEŠVALODU KURSI (rudens, 1992.)

PIRMDIEN

plkst 17.30 somu valoda I, pasniedzēja Ellen Riekstiņa,

plkst 17.30 somu valoda II, pasniedzējs Lasse Suominen,

plkst 19.30 lībiešu valoda I, pasniedzēja Valda Šuvāne.

OTRDIEN

plkst 17.00 dāņu valoda I, pasniedzēja Lisbeth Dyrehøj,

plkst 17.30 zviedru valoda I, pasniedzēja Lise Løtte Rydberg,

plkst 19.30 islandiešu valoda I, pasniedzējs Ingvar Gislason.

TREŠDIEN

plkst 17.30 norvēģu valoda I, pasniedzējs Tordis Lundē,

plkst 17.30 norvēģu valoda II, pasniedzēja Elisabeth Irgens.

CETURTDIEN

plkst 20.00 zviedru valoda II, pasniedzēja Gun fon Krusenstjerna.

Aicinām uzsākt/papildināt savas zināšanas svešvalodās Ziemeļvalstu informācijas biroja organizētajos kursos. Kursa apjoms līdz Ziemassvētkiem 10 — 12 nodarbības, pirmajā nodarbībā jāiemaksā 300 LVR. Nodarbības ilgums 90 min.

Kursos vietu skaits ierobežots.

Nodarbību vieta: Ziemeļvalstu informācijas birojs Basteja bulvāri 14 (2.stāvs), 1666 Rīga.

Apzīmējumi: I — bez priekšzināšanām,

II — ar priekšzināšanām viena mācību gada apjomā.

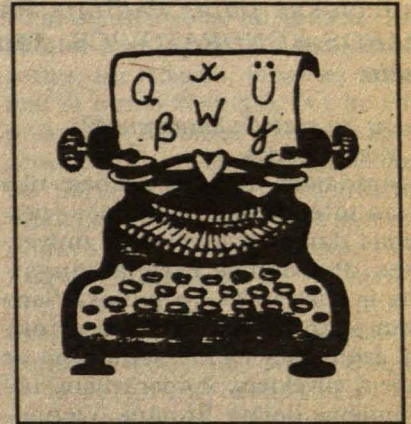
Adrese: Basteja bulvāri 14, 226350 Rīga PDP, LATVIJA.

Mobiltelefon/faks: (+47 94) 16688.

Telefon: (+7 0132) 211006.

Telefaks: (+7 0132) 213233.

Teleks: (+64) 161173 nordl.

(Sākums "UA" Nr. 2)

STUDIJU PRIEKŠMETS.

Studiju priekšmetu raksta vai nu (1) latviski, pilnā formā, jeb (2) saīsinātu latīņu valodā.

Maura Zula, stud. chem.

Maura Zula, studē ķīmiju

Neds Šmits, MA ing.

Neds Šmits, MA grāds inženierzinātnēs.

accounting: norēķinu zinātnes, rēķinvedība

acoustics: akustika

acting: skatuves māksla, teātra māksla

advertising: reklāmas zinātnes

advertising design: reklāmu projektēšana, zīmēšana, plānošana

aeronautical engineering: aeronautikas inženierzinātnes

agriculture: lauksaimniecība

analytical chemistry: analītiskā ķīmija

applied art: lietišķā māksla

applied science: lietišķās zinātnes

art: māksla

art education: mākslas pedagoģija

art history: mākslas vēsture

arts: humanitārās zinātnes

arts and sciences: humanitārās un eksaktās zinātnes

atomic science: atomzinātnes

biochemistry: biokīmija

bookkeeping: gramatvedība

business: uzņēmumu zinātnes

business administration: uzņēmumu vadības (saimniecības,

administrācijas) zinātnes

business data processing: uzņēmumu datorapļesē zinātnes, uzņēmumu datu apstrāde

ceramics: keramika, podniecība

ceramic engineering: keramikas zinātnes

(Turpinājums sekos)

SEPTEMBRĪ BONNĀ

notika otrā Eiropas universitāšu asociācijas konference, kurā kopā sanāca apmēram 200 augstskolu rektori. Tajā skaitā arī no Kanādas, ASV, Austrālijas. Latvijas Universitāti konferecē pārstāvēja Zinātniski pētnieciskās daļas vadītājs PĀVELS FRICBERGS un prorektors RIHARDS KONDRATOVIČS. Tādēļ jautāju prorektoram par Vācijā redzēto:

—Par ko sprieda konference?

R. Kondratovičs:

—Strādājām vairākās grupās: tika skartas integrācijas problēmas, pētniecības darbs, kas veicams universitātēs. Problēmas Eiropas augstskolās ir līdzīgas kā pie mums. Viena no tām — trūkst finansējuma pētniecībai. Izeju viņi meklē sadarbībā ar bagātiem cilvēkiem, korporācijām, uzņēmumiem, lielām firmām. Viennozīmīgi ir arī tas, ka pētniecības darbs Eiropā ir koncentrēts universitātes. Mācību process cieši saistīts ar zinātni. Mums liels minuss ir tas, ka pētniecības darbs tiek veikts galvenokārt kādās citās institūcijās, ne Universitātē. Ir jādomā, kā saistīt izglītību un zinātni vienā veselā.

Konferences beigās pieņēma plašu rezolūciju par šiem jautājumiem, lai uzlabotu universitāšu darbu. Apmeklējam visi kopā Ķelni, bijām uz pieņemšanu pie rektoru konferences prezidenta Eriksona kunga. Šī konference bija arī kā tāda kolēģu sanāksšanas vieta, kur viņi aprunājas, nodibina personiskos kontaktus. Tikāmies ar citu universitāšu vadītājiem, kuri izteica vēlēšanos sadarbībai. Gada beigās pie mums atbrauks Ķelnes universitātes zinātņu prorektors. No oktobra tur jau strādā mūsu bioloģijas docents —Humbolta stipendiāts— Indriķis Muiznieks. Viņš tur būs veselu gadu. Mūsu pirmā bezdelīga Ķelnē parādījusies, un viņi grib sadarboties ciešāk.

—Ar konferenci jūsu Vāczemes apmeklējums vēl nebeidzās?

—Tālāk devāmies uz Maincas universitāti: tas ir pusceļā starp Bonnu un Frančfurti. Pirmie sadarbību ar šo universitāti uzsāka vēsturnieki. Šogad noslēdzām arī oficiālu līgumu ar Maincas universitāti par studentu un mācību spēku apmaiņu. Vairāki viņu studenti bija pie mums, un tāds pats daudzums Latvijas Universitātes studentu dosies uz Maincu. Taču viņi negrib, lai sadarbība būtu tikai starp vēsturniekiem. Tādēļ mūsu vizītes mērķis bija izstrādāt plašāku sadarbības programmu. Tikāmies ar baltvācu izcelsmes profesoru Kampanhauzenu. Interesants ir fakts, ka viņa senčiem piederējusi Ungurmuiža. Pro-

fesors ļoti interesējas par Latviju. Šogad oktobrī viņš bija pie mums un nolāsija Bioloģijas fakultātes studentiem veselu lekciju ciklu. Tagad nolēmām, ka šī līguma ietvaros nākošajā mācību gadā viens no bioloģijas studentiem brauks pie viņiem mācīties. Janvārī veikt zinātnisko darbu un dibināt kontaktus brauks Botānikas un ekoloģijas katedras vadītājs Balodis. Sadarbība ar Maincas universitāti paplašinās.

—Vai iznāca pabūt arī Berlīnē?

—Jā. Iegriezāmies Humbolta universitātē. Līdz šim viņiem sadarbība bijusi tikai ar juristiem, bet ta-gad ir vēlēšanās sadarboties arī ar bioloģiem un valodniekiem.

Vēl ir laba sadarbība ar Brēmenes universitāti starp bioloģiem, valodniekiem, vēsturniekiem.

—Vai iegriezāties arī Minsteres universitātē?

—Protams, jo ar šo augstskolu mums ir īpaši labi kontakti. Ja reizēm starp augstskolām eksistēja tā saucamie platoniskie līgumi —atbrauc delegācijas, paviesojas, parunā—, tad Minsteres universitāte savu programmu realizē ļoti konkrēti. Gaidām, ka novembra pirmajā pusē ieradīsies Minsteres universitātes saimnieciskais direktors Dopers. Svešvalodu fakultātē tiks iekārtota valodu apmācības klase. Minsterieši ar saviem skaitļotājiem, ar visām iekārtām ierīko pirmklasīgu valodu apmācības centru ar 20 vietām. Viņi šogad mums atsūtījuši 13 kompjūterus. Ar tiem strādā Matemātikas un informātikas institūta laudis. Ar Minsteres universitātes palīdzību tiek veidoti komunikāciju tīkli starp augstskolām Rīgā. Tie būs arī starp Latvijas Universitātes fakultātēm. No Universitātes par Latvijas koordinātoru ir iecelts docents Bondars. Vācijas valdība piešķirusi 1,5 miljonus marķu šo tīklu izveidošanai.

Minsteres universitāte ir ieinteresēta sadarbībā arī tādēļ, ka viņiem ir Baltu fakultāte, pilsētā ir latviešu centrs. Viņi Minsterē grib izveidot Baltijas centru ciešā sadarbībā ar Latvijas Universitāti. Mūsu filoloģi jau domā projektu "Tempus" ietvaros.

Universitātes fizikultūras katedrai minsterieši uzdāvināja sporta in-

ventāru, kompjūteru, ar kuru strādā Ārējo sakaru daļā. Viņi atsūtīja vairākus kodoskopus, satelitāntenas, satelītkārtas, videokasetes, videomagnētofonus, televīzijas iekārtu. Notiek arī studentu un mācību spēku apmaiņa.

Minsterieši apņēmušies segt ceļa izdevumus, kas saistīti ar mūsu cilvēku komandējumiem uz Minsteres universitāti. Jo lielākā problēma — nokļūt turp. Lai mēs varētu nopirkt biļetes, viņi rektoram atstāja naudas summu. Kad cilvēks brauc prom, naudu viņam aizdod, Minsterē viņš naudu saņem atpakaļ. Tas ir liels atspajds.

Liels paldies Minsteres universitātei un tās rektoriem par nesavtīgu palīdzību mūsu Universitātei. No visiem noslēgtajiem līgumiem šobrīd ar Minsteri tas ir viskonkrētākais un visefektīvākais.

Jautāja MĀRA SADOVSKA

KAS NEBAIDĪJĀS- PIEDALĪJĀS!

Viss sākās pirms pāris gadiem, kad republikas Zinātņu padome lūdza Dānijas valdību, lai tā norīkotu augsti kvalificētus ekspertus, kuri varētu izvērtēt Latvijas zinātni. Šovasar eksperti ieradās, gatavi darboties dažādās specialitātēs. Tas tika izziņots visām zinātņu nozarēm. Valdija brīvprātības princips: kurš gribēja, las iesniedza savu tēmu vai projektu. Ne visi, protams, uzdrošinājās savu darbu dot izvērtēšanai starptautiskajai speciālistu komisijai. Latvijas Universitātē to izdarīja zinātnieki, kas pārstāvēja apmēram pusi no visām specialitātēm. Tagad darbs ir paveikts un eksperti pateiks, kādā līmenī ir Latvijas zinātne: kā visā Eiropā vai vienu, divas pakāpes zemāk. Oficiālais galaslēdzienis būs decembrī, taču ir zināms, ka Universitātes biologu, ekologu, ģeologu, ģeogrāfu darbs ir vērtēts labi.

Tā kā Universitātes prorektors profesors Rihards Kondratovičs ir biologs, arī viņam bija daudz jārada un jāstāsta Dānijas ekspertiem. Lūk, viņa vērtējums šim pasākumam:

—Dāņi apmeklēja Bioloģijas institūtu un tā laboratorijas. Universitātē apskatījām manis vadīto meristēmu laboratoriju, aizbraucām arī uz rododendru selekcijas un izmēģinājumu audzētavu "Babīte". Laboratorijā vairojam hibrīdus un pēc tam au-

dzējam Babītē. Darbu laboratorijā eksperti novērtēja ļoti augstu. Dažkārt viņi dabūja arī pamācīties no tā, ko darām mēs. Skaidrs, ka neesam zemākā līmenī kā viņi vai citas Eiropas laboratorijas. Mums ir rinda receptūru augu pavairošanai. Viņi gribēja tās paņemt līdzī un jautāja, vai tur nav kāds "āķis" vai noslēpumi. Mēs teicām, ka, protams, ir — katrai sugai, gatavojot barotni, vajag pielikt klāt kaut ko specifisku. To atskaitē nerakstām, jo tas ir mūsu komerc-noslēpums. Katras receptes izstrādāšanā ieguldīts liels darbs. Viņi gan teica: zinātniekiem jau nevar būt noslēpumi vienam no otra. Zinātniekiem — jā! Taču šajā gadījumā tā ir komerclietā. Ja mēs iedodam gatavu recepti, tad paši sev izsitam pamatu zem kājām.

Izstaigājām Babīti — viņiem patika. Eksperti apskatīja arī Bioloģijas fakultāti, Zooloģijas muzeju, izvērtēja docenta Baloža vadītās Ekoloģijas katedras darbu. Apmeklēja Mežsaimniecības problēmu institūtu, bija Kalsnavā — Meža pētniecības stacijā.

Bija darbi, kuros eksperti novērtēja negatīvi. Piemēram, lauksaimniecības un medicīnas zinātnēs. Viņi uzskata, ka mūsu mediķi, kuri daudz dara klīniskās zinātnes jomā, fundamentālus pētījumus neveic. Tādēļ no fundamentālo zinātņu avotiem tos nevar finansēt.

Pašlaik mūsu zinātne naudas ziņā ir uz bada robežas. Līdzekļu pietiek tikai tik daudz, lai cilvēkiem samaksātu algas, elektrību un siltumu. Tas ir arī viss. Neviens šobrīd nevar atļauties nopirkt kādu solidu aparatūru, iekārtas, ķimikālijas, reaģentus, krāsvielas un tā tālāk. Mūsu zinātnē šobrīd ir tāds saglabāšanās princips: jāizdzīvo visiem, kas ir. Tirgus attiecībās jāizdzīvo sitprākajiem. Tādēļ šī dāņu ekspertīze palīdzēs Zinātnes Padomei labi finansēt tos darbus, kuri tiks augstu novērtēti, lai cilvēki varētu strādāt ar pilnu jaudu. Tiem darbiem, kuri nesāņems pietiekami labu vērtējumu, būs jāizput. Žēl cilvēku, jo daudzi tagad arī ZA Bioloģijas institūtā iet bezalgas atvaļinājumos, strādā uz pusslodzēm, tā sakot — eksistē. Nekāda prātīga zinātne tur, protams, nav. Tādēļ jāpieskir vajadzīgās summas tiem, kuri kārtīgi strādā, lai darbs iet uz priekšu. Tā dāņu ekspertīze palīdzēs nokārtot arī finansu jautājumus.

Pierakstīja MĀRA SADOVSKA

PAR DAŽĀM ŠODIEN NEPOPULĀRĀM LIETĀM P.JUREVIČS. IDEJAS UN ĪSTENĪBA. STOKHOLMA: DAUGAVA, 1965

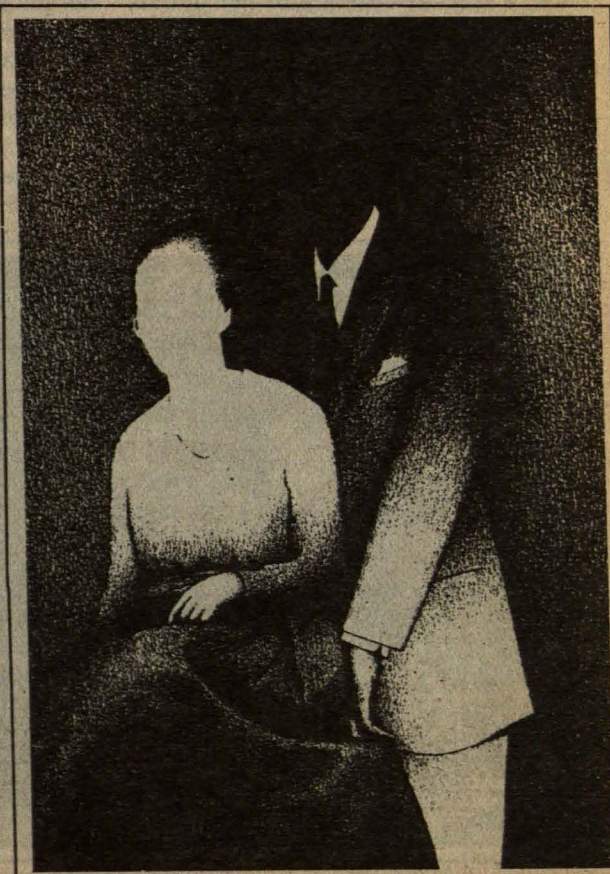
Tā bij tirā nejausība, ka vasaras sākumā rokās nonāca šī trimdā sen izdotā grāmata. Un ļāva pārdzīvot istu intelektuālu laimi, izjustu reizes deviņas, kaut lasot aizgājis mūžs.

Kas tad bij tas, kas tā pacilāja? Vispirms precīzi uzdotie jautājumi un tikpat stingrā, ģeniāli vienkāršā pēctecībā dotais atbilstu būtiskums. Bez dziļdomīgām aizprāta vai marksistu pārsaukto un salauzīto terminu cakām, ar kādām it bieži barojuši presē lasītu mūsu filozofu traktāti. (Piedodu gadījumus, kur kruzulus noteica cenzūras spaidi, bet ne tos, kur neloģiskā domu sadrumstalotība izriet no paša prātnieka ambīcijām, dzimtās valodas nezināšanas vai domāšanas kultūras trūkuma, slimības, ar ko sirgst vairums studentu, kam dzimtā valoda nav bijis galvenais priekšmets skolā.) Atgriezoties pie Jureviča — nekur citur neesmu uzgājusi tik precīzas atbildes uz jautājumiem, kas šķir dzeju no filozofijas, kas norobežo mitu un reliģiju no filozofijas, kā šajā grāmatā. Te "Idejas un īstenība" var tapt par noskaidrotāju kā ikkatram pirmkursniekam filologam, vēsturniekam, arīdžan filozofam, tā pieredzi iekrājušam lektoram. Jā, grāmata uzkurina svelošu gribu mācīties, ik jautājumā, ik atbildē spēt šķirt visus tur apslēpto mezglu pretmetus. Sevišķi efektīgi to dara apceres par Sokratu, antīko pasaules uzskatu, pārliecinot — īstens domātājs nebūt nav apolītisks, inerts vai pāri stāvošs pār tautas sāpi: viņš to jūt un nemas viņas kataklizmām ieraudzīt pareizākos risinājumus — patiesības un demokrātijas labad.

Taču pati lielākā vērtība grāmatai, manās acīs, slēpta faktā, ka tā argumentē materiālisma anahronismu. Darvina sugu izcelšanās, evolūcijas, determinētības un kauzalitātes virspusību un sofismu, tā palīdzot atbrīvoties no dažas apziņas nostūri paslēptas šaubas. Un — tā kā materiālisma primitīvās nostādnes dēstītas ne tikai manī, tie paši docētāji joprojām māca studentus, iespējams, ka

gan vieniem, gan otriem nenāktu par ļaunu ar šo grāmatu iepazīties. Sevišķi studentiem, lai jaustu, ka realitātes pamats var būt tikai kaut kas garīgs, un jēdzieni, tāpat kā matērija, nav šī pirmā realitāte, bet ar cilvēka praktiskās darbības spiedogu apzīmēti produkti, kas isto realitāti sašaurina un pārveido. Laikā, kad utilitārais merkantilisms svin savus viendienes svētkus rēķinvedes vai firmas vadītāja augstprātīgajā bistē, ikkatru citu stiprinās apziņa, ka "Tas, kas reāli eksistē, var būt tikai radošā doma, doma — aktivitāte, dzīves trauksme, — matērija nav nekas cits, kā šīs domas pagurums, radošais žests, kas atkrit atpakaļ, realitāte, kas irst." Taču atziņa stiprina, ja to apzinās un atceras dziļi un noturīgi, kā, varbūt citādi formulēta, tā stiprināja visus šos apspiestības gadus vidējo inteliģences slāni kā radošās, tā zinātniskās iestādēs. Arī groteskas uzvaras gājiena laikā Jureviču pārlasīt un sirdi turēt svētīgi katram, arīdžan tam, kas iestrēdzis izvēles šaubās starp "Volvo" un rakstāmgalda grūto vientulības laimi.

ANDA KUBULIŅA

TRĪS VĪRI NO DĀNIJAS

Latvijā viņi nav pirmo reizi. Ja šeit vēl piebilstu, ka viņi mājā Orhusā, ka tur studē politiskās zinātnes un ka iepriekšējo reizi Rīgā bija aprīlī, tad varētu pat uzminēt, ka Jespers, Bjerne un Kristians ir no tās kompānijas, ko pie mums sauca par prinča Frederika grupu.

Toreiz viņi visi, ieskaitot Dānijas princi, izstrādāja mācību pētījumus par Baltiju. Šie trīs jaunekļi pētīja Latvijas ekonomisko situāciju, mēģināja atrast tās uzlabošanas iespējas. Jāsaka, ka ar pētījumiem viņi jaunu divriteni neatklāja, tomēr ciešākas piesaistes Latvijai un Universitātei atrada gan. Divas nedēļas Bjerne, Jespers un Kristians lasīja lekcijas ekonomikā topošajiem politiķiem.

"Mēs savā universitātē studējam tieši politiskās (valsts) zinātnes, bet tas bieži ir kaut kas starp politiku un tiru ekonomiku, tāpēc labprāt uzņēmāmies apgaismot Latvijas studentus **ĪSTAJĀ** tirgus ekonomikā. Mēs beigsim universitāti šogad, tāpēc tā ir pirmā prakse kā pasniedzējiem. Tomēr visas lekcijas esam sagatavojuši paši," pastāstīja Kristians. Tālāk piebilda, ka viņi piekopoši divainu taktiku, pasniedzami lekciju visi trīs kopā, ka lekcijas notikušas angliski un ka visi (vairāk nekā 30) studenti gala rakstisko pārbaudi izturējuši godam.

"Jums ir labi studenti. Viņi varēja izpildīt mūsu uzdevumus, kurus ļoti bieži saņēma lekciju laikā. Bet valodas barjera dažam labam gan vēl ir liels šķērslis," vēl teic Kristians.

Tālāk saruna pieņēma klaju intervijas formu, tāpēc tā arī turpinās.

Inese: Jūsu darbs šodien ir tiešs jūsu pirmās vizītes rezultāts, kad bijāt studentu lomā, bet kopā ar Dānijas princi. Kādas ir atšķirības šiem

braucieniem?

Jespers: Tas bija liels piedzīvojums, toreiz aprīlī. Mēs tikāmies ar ļaudīm no dažādām ministrijām, parlamentāriešiem, runājām par to ar pašu prezidentu.

Kristiāns: Un nevarētu teikt, ka superlaipnā uzņemšana būtu prinča Frederika nopelns. Tagad mēs esam tikai trīs, bet attieksme pret mums ir tikpat karaliska. Netrūkst nekā...

Jespers: Trūkst gan. Frederika divu miesassargu (ha-ha).

(Smieklī kļūst vispārēji)

Bjerno: Bet vispār Frederiks negribēja, lai viņu uzskata par princi. Viņš gribēja būt tāds pats students kā mēs visi. Un viņam ļoti garšoja latviešu šampanietis.

Inese: Klau, jūs visi esat puīši, bet es tā esmu dzirdējusi, ka politiskās zinātnes Orhusā tagad studējot ļoti daudz meiteņu...

Kristiāns: Jā, jā, visas grib kļūt par karalienēm.

Jespers: Nezinu, vai tur ir kāda sakritība, bet, kad mēs sākām studēt, meiteņu mūsu specialitātē bija viena trešā daļa. Tad tur sāka mācīties Frederiks, un meiteņu nu ir puse.

Inese: Princis tagad ir aizbraucis uz ASV, uz Harvardu mācīties.

Jespers: Nu jā, tad jau vairs nebūs politikos tik daudz meiteņu. Bet tas tā — joks.

Inese: Ko jūs isti darīsiet ar savu politika izglītību pavasarī?

Bjerne: Mēs vēl nezinām. Darbu atrast grūti. 20 — 30 % no augstskolu beigušajiem kļūst par bezdarbniekiem.

Jespers: Tas tāpēc, ka neviens negrib ņemt cilvēku bez pieredzes, jaunie parasti spiesti darīt darbus, kurus viņiem dod. Mūsu fakultātes beidzēji parasti strādā ministrijās, rajonu, komūnu pārvaldēs, privātās firmās.

Kristiāns: Es gan nedomāju, ka situācija ar bezdarbu būtu traģiska īpaši politiķiem. Dānijā kopumā bezdarbs ir 10 — 12 %, vairāk jauniešu rindās.

Inese: Tad jūs arī būsit bezdarbnieki.

Jespers: Nē, nē. Mēs domājam par darbu Ārlietu ministrijā, varbūt izdosies dabūt.

Inese: Būsit vēstnieki?

Bjerne: Jā, un pēc iespējas Latvijā.

Kristiāns: Izspiedīsim Kirstenu (Dānijas šobrīdējo vēstnieci Latvijā) no amata.

(Atkal skaļi (apmierināti?) smieklī)

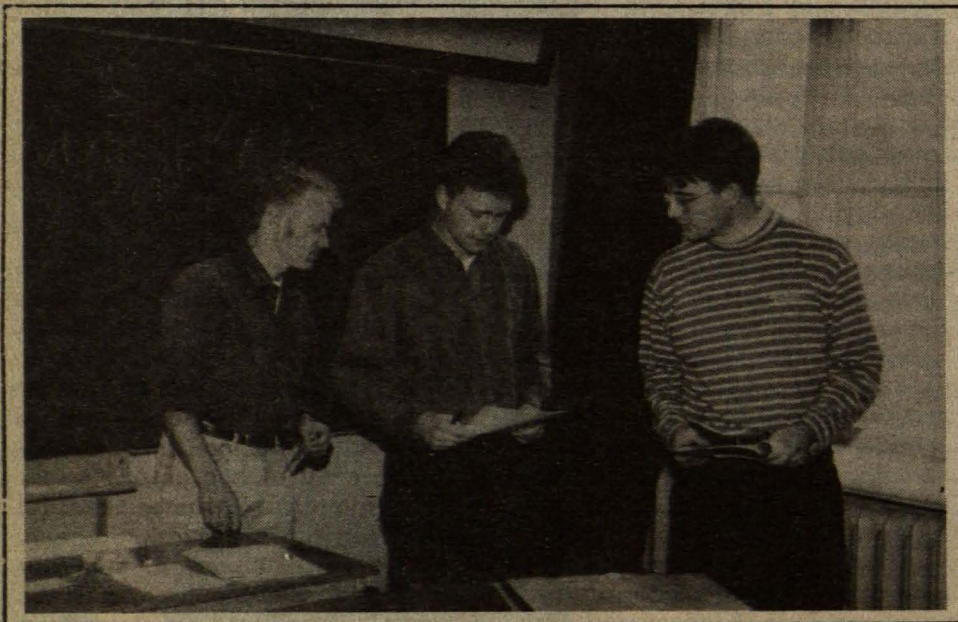
Inese: Vai tas Dānijā ir parasti — studijas pabeigt tai konkrētajā valstī, par kuru esi mācījies?

Kristiāns: Principā, nē. Tas bija Ole Norregords, kurš jau sen studē Austrumeiropas valstīs. Viņš arī izveidoja šo projektu par triju Baltijas valstu izpēti. Dānijas Ārlietu ministrija, Parlaments, arī Eiropas Kopiena sponsorēja šo studiju projektu, jo mūsu pētījumu rezultātā iegūtie materiāli tika izmantoti viņu darbā.

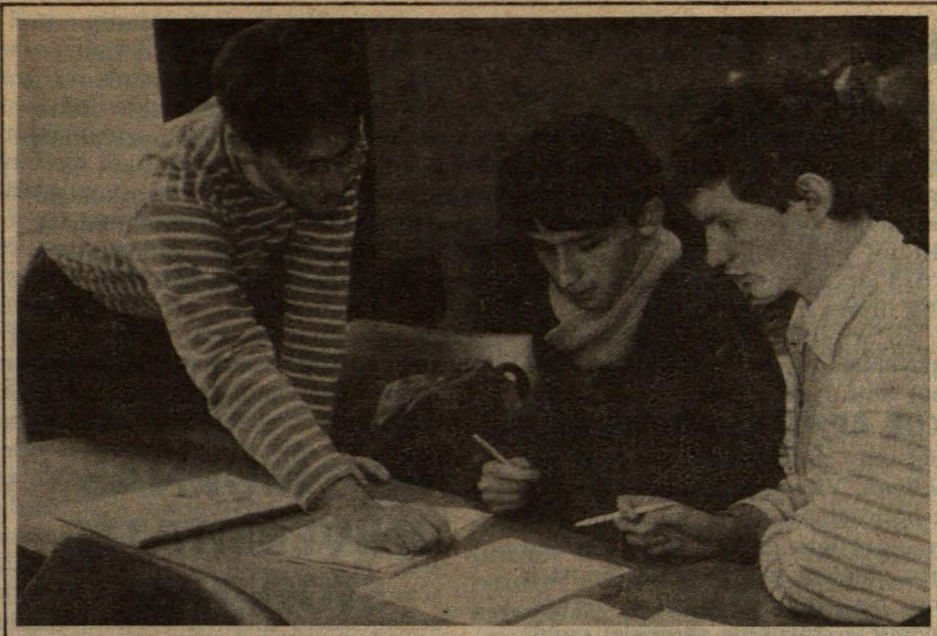
Inese: Jūsu pieminētais pasniedzējs Dānijā pazīstams kā nacionālās identitātes pētnieks, bet tai pat laikā kopīgās Eiropas piekritējs. Tad es jautāšu to, ko dāņi nenogurstoši prasīja cits citam šī gada jūnijā — nu kā tu nobalsoji 2. jūnijā par Māstrihtas līgumu?

Bjerne: Es un Jespers teicām "nē". Arī Latvija tagad iet prom no centralizācijas. Kāpēc mums būtu tajā jāiesaistās? Mums ir daudz iemeslu būt kopā ar pārējām Eiropas valstīm, bet nav nekāda pamatojuma, lai veidotu kopīgu politiku. Mums jāsauglabā sava suverenitāte, bet tieši no tās atteikties paredz tagadējais Māstrihtas līgums.

Kristiāns: Es teicu "jā" to pašu iemeslu dēļ, kāpēc viņi teica "nē". Mums ir jāsadarbojas ekonomiski. Man šķita simpātiski daudzi punkti kopīgajā līgumā, piemēram, vides aizsardzības programma, minimālo algu likums un citi. Bet es nebiju simtprocentīgi pārliecināts. Divas minūtes stāvēju pie urnas un nevarēju izšķirties.

Attēlā: no kreisās Jespers, Kristians un Bjerne

Attēla: Bjerne un Latvijas Universitātes studenti lekcijas laikā

Bjerne: Es gan biju pārliecināts. Tas labi, ka Dānija nobalsoja pret. Ar to sākās visas debātes Eiropā. Eiropa pamodās.

Inese: Vai šīs politiskās nesaskaņas netraucē jūsu personiskās attiecības?

Jespers: Mēs tik bieži esam kopā arī mācību laikā, ka, tikuši brīvībā, par politiku vairs nerunājam.

Visi trīs — Jespers, Bjerne un Kristians — tai reizē atzinušies, ka no trim valstīm Latviju izvēlējušies tāpēc, ka Rīga esot visslavenākā Baltijas pilsēta ("tā taču ir Eiropas pērle, Hanzas pilsēta; bet Tallina — tāda dāņu pilsēta vien ir"), šobrīd ir atgriezušies mājās. Tur, Dānijas Liepājā — Orhusā. Bet viņi brauks vēl. Jespers atgriezies jau pavasarī, lai savu piecu gadu studiju noslēguma darbu veltītu tieši Latvijai.

INESE VOIKA

UA Universitātes Avīze CITĀS AUGSTSKOLĀS

VILŅAS UNIVERSITĀTES REKTORA PROFESORA R. PAVILONA UZRUNA sakarā ar jauno akadēmisko mācību gadu (daži izvilkumi)

—Katedrām un fakultātēm tiks piešķirtas aizvien lielākas apmācību un zinātniskā darba iespējas. Tiks ievērotas studentu intereses, dzīves un sociālie apstākļi, piešķirti dažādi atvieglojumi.

—Mūsu profesūra, balstoties uz universitātes Padomes un Senāta pieņemtām nostādnēm, būs tiesīga pieprasīt labākus akadēmiskā darba un mācību apstākļus, bet universitātes vadība — par visas universitātes materiālo un tehnoloģisko atjaunošanu un pilnveidošanu.

—Jau šodien mums ir daudz patstāvības piemēru: a) Praktiskā lietuviešu valodas katedra, kur valodu varēs apgūt ārzemnieki; b) Skandināvistikas katedra — ziemeļvalstu vispusīgai izpētei; c) japāņu iekārtotā šķidro kristālu laboratorija; d) lāzērfiziku un citu speciālistu panākumi starptautiskajā arēnā.

—Svarīgu ieguldījumu dos Norvēģijas kompjūteru sistēma, amerikāņu medicīniskā aparātūra un cita tehnika un metodikas, kas tuvinās mūs Eiropas līmenim.

—Jauna struktūra — Reliģijas studiju un izpētes institūcija, kas tiks izveidota ar VU un Lietuvas Baznīcas,

sevišķi viņa Ekselences arhibīskapa Audrja Bučka centieniem.

Iepazīsimies: LIETUVAS STUDENTU EKONOMISTU UN MENEDŽERU BIEDRĪBA

Biedrība dibināta 1991.gada 16.septembrī. Tā nav politiska, ir neatkarīga, studentu pārvaldīta organizācija. Galvenais tās mērķis — palīdzēt rītdienas līderiem iegūt starptautiskus sakarus un prasmi strādāt ar kolektīviem. Biedrība vadās no savas programmas un pieņemtiem lēmumiem, tā tiecas pēc efektīvas darbības, nevis biedru daudzuma.

1993.gada martā biedrība tiks uzņemta starptautiskajā studentu ekonomistu un menedžeru asociācijā AIESEC, kas šobrīd apvieno 74 valstis, 725 universitātes un vairāk nekā 55 000 biedru. Ko tas nozīmētu studentam? Viņam būtu vairāk nekā 55 000 draugu ar kopējām interesēm visā pasaulē. Potenciālam vadītājam tie ir noderīgi kontakti.

AIESEC ir visplašāk pazīstama kā studentu apmaiņas programmas izveidotāja un realizētāja. Tas ir vienkārši: atrod savā valstī darbu ārzemju studentiem, viņi, savukārt — aicinās tevi no 6 nedēļām līdz 1,5 gadiem darbā savas valsts firmās. Patīkami ir arī tas, ka novembrī apmainīsies delegācijām ar Kopenhāģenas universitāti, sagaidīsim vēl vienu studentu grupu no visas pasaules. Interesenti

var sazināties ar Viļņas universitāti, Sauletkio aleja 9, 1. korp. 606.kab., tel. 768969.

UGNIUS STRAUKA (biedrības prezidents)

ĪSZIŅAS

✓ Ši gada septembrī Viļņas universitātē tika atvērts vēl viens — 1992. gada februārī dibinātais Starptautisko sakaru institūts. Tā ir pirmā šāda veida iestāde Lietuvā. Institūta lekcijas šogad klausīsies 44 studenti un 10 brīvklāusītāji.

✓ Stipendijas būs sekojošas: tiem, kas mācās tikai uz 9 un 10 — 1650 rbļ., bet 7 — 8 ballēm — 1280 rbļ. Bāreņi, studenti no daudz bērnu ģimenēm, 1., 2. grupas invalīdi, studenti, kuru ģimenēs ir bērni, saņems 1080 rbļ. Centīgiem studentiem, kuri stipendiju nesāņem, veicināšanai tiks izmaksāti 530 rbļ.

✓ Studentiem tiks pilnībā apmaksāts mēnesis viens brauciens ar autobusu uz mājām un atpakaļ, un no oktobra ir solīts samazināt biļešu maksu studentiem par 50%.

✓ Ir aprēķināts, gadījumā, ja cenas daudz necelsies, kopmitne studentiem izmaksās 350—400 rbļ. mēnesī. Te netiek ieskaitīta maksa par gultasveļas mazgāšanu, apkuri. Dzīvošanas apmaksas lielums būs lielā mērā atkarīgs no studentu taupības.

No lietuviešu valodas tulkojis
RIHARDS PLIVČS

NAV MĀCĪBU MAKSAS! BET DZĪVES DĀRDZĪBA?

Ārzemniekiem, kuri plāno apmesties Somijā uz ilgāku laiku, parasti ir kāds īpašs iemesls to darīt. Tā var būt vēlme iemācīties somu valodu, atjaunot saiknes ar etnisko dzimteni un senčiem vai varbūt sekot iemīļotajam. Studentus vilina mācības augstākās klases universitātē praktiski bez maksas. Šoks seko tikai pēc tam, sastopoties ar pārmērīgo dzīves dārdzību; ko ietaupi uz mācību maksas rēķina, to iztērē par dzīvokli, uzturu un citām vajadzībām.

Aizjūras studenti ierodas Somijā, izmantojot dažādus kanālus: kā stipendiāti, apmaiņas studenti, vienkārši viesi vai augstskolas absolventi. Somijas valdība ir noslēgusi savstarpējus līgumus par stipendijām ar vairākām valstīm, un pieaug arī starptautisko universitāšu apmaiņas projektu skaits.

Katru gadu Helsinku universitāte uzņem 120 — 130 ārzemju studentus, kas tur iegūs pilnu grādu. Pašreiz ārzemju studentu kopskaits Helsinkos ir aptuveni 1000. Iesniegumus iesūta līdz gada beigām. Ja pretendenta vispārējo piemērotību atzinis Starptautisko sakaru birojs, tad iesniegumu nosūta attiecīgajai fakultātei. Vairums fakultāšu vienojas par iestājekšāmeniem, bet citas uzņem studentus, balstoties tieši uz viņu pašreizējo kvalifikāciju. Galīgo lēmumu pieņem pati fakultāte.

Ārzemju studentiem, kuri nav ieguvuši stipendijas, pirms ierašanās Somijā uz iestājekšāmeniem jāiemaksā Somijas bankā 30 000 FIM (apmēram 6 600 USD). Tāda pati iemaksa jāveic katra akadēmiskā gada sākumā.

VĪZAS UN CITAS ATĻAUJAS

Jā reiz pretendents tiek uzaicināts uz iestājpārbaudījumiem vai tiek uzņemts fakultātē, viņam jālūdz Somijai vīza, ja vien viņš nav Ziemeļvalstu pilsonis vai nedzīvo valstī, kurai Somija ir atcēlusi tūristu vīzas. Tiem, kuri uzņemti universitātē, jāpieprasa ilgtermiņa uzturēšanās atļauja. Šī atļauja studentam dod tiesības strādāt 20 stundas nedēļā semestra laikā un pilnu laiku (38 stundas nedēļā) brīvlaikā. Somijā ir parasts, ka studenti veic pagaidu darbus, jo papildu ienākumi bieži ir nepieciešami. To prasa dzīves dārdzība. Universitātes studiju plāns ir ļoti elastīgs un neprasa regulārus apmeklējumus anglo-sakšu stilā. Daudzus kursus var pabeigt, vienkārši nokār-

tojot eksāmenu, taču tas ir atkarīgs no grāda programmas. Darba pieredze ir vēlama un tiek ņemta vērā arī vēlāk, meklējot pastāvīgu darbu. Tomēr, sakarā ar ekonomisko lejupslīdi, darba tirgus ir ievērojami sašaurinājies, un arī studentiem tuvākā nākotnē pavērsies diezgan trūcīgas izredzes atrast labu darbu.

KUR APMETAS STUDENTI

Helsinku universitātē nav studentu pilsētīņas. Vienīgi stipendiāti parasti tiek nodrošināti ar apdzīvojamo platību, pārējiem dzīves vieta jāatrod pašiem. Maksa par dzīvokli Somijā ir viena no augstākajām pasaulē. Studentiem dzīvokļus sameklēt palīdz galvenokārt Helsinku universitātes Studentu savienība ("HYY") un Helsinku apgabala Studentu mītnu apvienība ("HOAS"). Studenti parasti apmetas tipiskos dzīvokļos ar 3 — 5 guļamistabām — katram studentam sava — un parastu vannas istabu, kā arī virtuvi ar visām modernajām ērtībām. Bieži dzīvokļi atrodas Helsinku nomalēs, bet ar regulāru sabiedriskā transporta satiksmi. Šādi "kopdzīvei", protams, ir savi plusi un minusi. Somu studentus pieņemts uzskatīt par diezgan nesabiedriskiem, taču tā šķiet tikai pirmajā tikšanās reizē. Ar laiku viņi tiecas pēc jūsu sabiedrības.

Sabiedriskās dzīves centri, kas veidojas daudzajos studentu klubos, kuros pulcējas studenti no noteiktiem Somijas novadiem, ir atvērti visiem universitātes studentiem. Klubi ir labākais veids, kā ieiet vietējā sabiedrībā; vēl tie var piedāvāt pat ires dzīvokļus par saprātīgu maksu. Dažādas ārzemju studentu grupas veido savus klubus un organizē ārpusnodarbinātību pasākumus.

STUDENTU PRIEKŠROCĪBAS

Studenta personības apliecība ir katra studenta izdevīgākais pirkums, jo tā dod iespējas ēst par pazeminātām cenām universitātes kafetērijās, lētāk ceļot un iegādāties koncertu biļetes. Studenti arī tiek iekļauti speciālā veselības aprūpes projektā. Samaksājot gadā 140 FIM (35 USD!), Studentu veselības aprūpes apvienība nodrošina profilaktisko veselības aprūpi, medicīnisko palīdzību un zobārsta pakalpojumus praktiski par brīvu. Arī ārzemju studenti var izmantot šos pakalpojumus, uzrādot savu Studenta personības apliecību. Ārzemnieki, kuri uzņemti universitātē vismaz uz gadu, uzrakstot iesnie-

gumu, var iegūt Somijas nacionālo veselības apdrošinājumu jau tūlīt pēc ierašanās Somijā. Tāpat students ir tiesīgs iegādāties mēnešbiļeti braukšanai Helsinku zonā par pazeminātu cenu.

Septembra sākumā Helsinkos notiek orientējošie kursi jaunajiem ārzemju studentiem. Galvenajā ēkā ir Ārzemju studentu padomdevējs, tāpat šādas konsultācijas sniedz katrā fakultātē.

("Universitas Helsingiensis")

No angļu valodas tulkojusi

IIZE JOZEPA

MELNBURNAS UNIVERSITĀTES STUDENTU APVIENĪBA

Tā ir reprezentatīva studentu organizācija, kurā var iestāties katrs Melnburnas universitātes students. Apvienībai ir piecstāvu nams, kurā studenti pulcējas un pavada savus vaļaspriekus.

Melnburnas universitātes studentu apvienība ir nodibināta 1989.gadā. Apvienībai ir sava padome, kuru ievēl katru septembri. 2.stāvā atrodas studentu apvienības birojs, kurā uzturas padomē ievēlētie studenti, kas ir atbildīgi par visiem jautājumiem apvienības politikā. Padome sastāv no prezidenta, ģenerālsekretāra, izglītības viceprezidenta, mājas un apkalpošanas ierēdņiem, brīvā laika, sieviešu apvienības ierēdņiem un atbildīgajiem par mākslas sfēru. Katrs students, kas grib tuvāk uzzināt par viņu darbību, kam ir jautājumi, var griezties šajā birojā.

Atsevišķas telpas ir "Farrago" — Melnburnas universitātes studentu apvienības avīzes redakcijai. Avīzi izdod studentu—redaktoru grupa. To publicē katru trešdienu visu semestri. Tā ir avīze, kura raksta par katru. Neviens nekad nevar zināt, kurā mirkli viņš var kļūt slavens.

Katrs students tiek veicināts piedalīties kādā no universitātes interešu klubiem. Šim nolūkam tiek izdots speciāls prospekts, kurā reklamē visas studentu apvienības nama telpas.

Studenti no mācībām brīvajā laikā var apmeklēt dažādus kursus, klubus, mākslas pulciņus, darbnīcas.

Kino apvienība piedāvā četras sezonas gadā. Kino programma atklāj pilnu filmu spektru — no pašām jaunākajām līdz pat vecajām, labajām (saucamajām — kulta) mākslas filmām. Šai apvienībai ir cieša sadarbība ar Teātra nodaļu, kuru apmeklē cilvēki, kas interesējas par dramaturģiju, aktierspēli.

Namā atrodas pāris sieviešu istabu, kuras ir komfortablas, piesātinātas ar omulīgu, vaļsirdīgu atmosfēru. Šeit var pašķīstīt žurnālus, satikties ar draudzenēm, papļāpāt, paēst lenču. Viriešiem lūgums nepārkāpt šo istabu sliekšņus.

Ir arī homoseksuālistu istaba, kurā tiek organizētas regulāras tikšanās, disputi. Šeit piedāvā tēju, kafiju, lenču.

Piektajā stāvā atrodas ārzemju studentu istaba, kurā ārzemnieki var pastāstīt vai uzzināt par pēdējiem notikumiem dzimtenē. Šeit ārzemju studenti ar savām problēmām var griezties pie speciālas komitejas locekļiem.

Studentu apvienības ēkā atrodas daudzveidīgs serviss, kas rūpējas par studentu labklājību. Šeit ir gan zobārsts, gan aptieka, gan frizētava. Veikals piedāvā diezgan plašu preču sortimentu. Dāvanu veikalā var nopirkt gan jauku nēcīņu, gan brīnišķīgu iepriecinājumu draugam, gan... ne tik labu dāvanu ienaidniekam. Katrā stāvā ir dažādas kafetērijas, bufetes un bāri. Šeit var nogaršot kādu piparotu ēdienu, dažāda veida sendvičus, saldējumus, kokteiļus. Veģetārieši apmeklē savu bufeti, kurā piedāvā veģetāro virtuvi.

Melnburnas universitātes studentu apvienības nams patiešām ir ideāla vieta, kur atrast draugus, iesaistīties kādā no sev pieņemamiem interešu klubiem un vispār — atpūsties.

*No angļu valodas tulkojusi
ALJA ŠULTE*

MELBOURNE UNIVERSITY Student UNION DIRECTORY

92

MELBOURNE UNIVERSITY STUDENT UNION INCORPORATED

KĀ NO OLU KULTENĀ IZGATAVOT OLU?

"Universitātes Avīze" uz sarunu aicina DAINI ZNOTU — Metodoloģisko pētījumu institūta direktoru, Starpreģionālās metodoloģiskās asociācijas valdes locekli.

— *Sakiet, lūdzu, kas tās ir par organizācijām, kuras jūs pārstāvat?*

— Mūsu asociācija ir profesionālu apvienība, kas turpina tos pētījumus un izstrādes, kuras vēl 1949. gadā aizsāka Maskavas metodoloģiskais pulciņš ar Georģiju Ščedrovicki priekšgalā. Jāsaka, ka šī skola, kas sāka pielietot sistemātiskos principus domas un darbības metodoloģijā, ir viena no tām nedaudzajām darbības nozarēm, kurai izdevās izrauties priekšā visai pasaulei un vēl šodien noturēt savas līderpozīcijas. Latvijā asociāciju pārstāv Metodoloģisko pētījumu institūts, kurš savu publisko darbību sāk ar pazinotā metodoloģiskā semināra atklāšanu.

— *Kādi jautājumi būs jūsu semināra uzmanības lokā?*

— Pagājušā gada jūnijā pēc valdības pasūtījuma sanatorijā "Cīruliši" asociācija organizēja metodoloģisko

"ātrās reaģēšanas" taktika, kura pašlaik aizvien vairāk atgādina fantomu medības. Jautājums — kas ir Latvija? — tiek aizstāts ar pilsonības problēmu; domu par iespējamo Latvijas attīstības programmu ir uzurpējusi "tiltu" teorija un jezga ap Krievijas armiju; bet attiecībā uz Latvijas vietu pasaulē un tās vēsturisko stūbiņu var teikt, ka komunisma rēģa vietā ir parādījies demokrātisma spoks.

Lai cik tas divaini nebūtu, bet saturīgas parlamenta vai valdības kritikas šodien nemaz nav. Strīdi, diskusijas un kašķi notiek tikai par līdzekļiem, neskarot principiālas lietas. Piemēram, spriežot, vai privatizācija notiek pārāk lēni, vai nē, visas puses ir vienisprātis ar to, ka tā ir nepieciešama pārejai uz tirgus ekonomiku. Pie tam malā paliek jautājums — par kādu tirgus ekonomiku vispār ir runa? Vai par Āzijas un Klusā okeāna ekonomisko attiecību tipu, vai par ASV modeli, bet varbūt par Eiropas variantu?

— *Bet kā tad vajadzētu?*

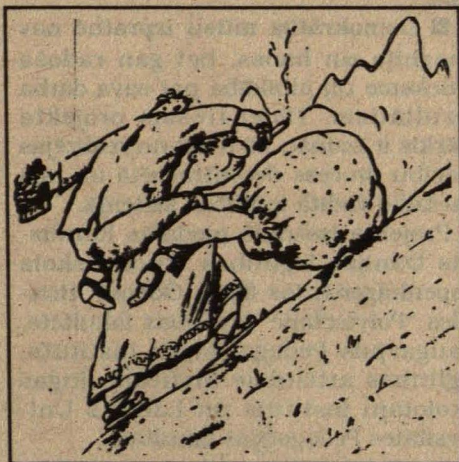
— Acīmredzot, pašreiz visaktuālākais ir jautājums par to, tieši kādas inovācijas ir nepieciešamas un galvenais — kā tās ir iespējamās? Šai sakarā precīzs ir poļu reformas tēva Belceroviča izteiciens, ka visi jau zina, kā no olas izgatavot olu kulteni, taču nevienš nespēj pateikt, kā ir iespējama pretēja operācija. Metodoloģijas uzdevums būtu noskaidrot nepieciešamos apstākļus un priekšnoteikumus reformu veikšanai, kā arī to īstenošanas metodes un iespējamās realizācijas mehānismus. Gatavu zināšanu šeit nav. Tas arī ir viens no iemesliem, kas mūs pamudināja organizēt patstāvīgu metodoloģisku semināru.

— *Kāpēc jūs vērsāties tieši pie studentiem?*

— Tāpēc, ka studenti pārsvarā vēl ir brīvi no dogmām un šai ziņā uzruna "brīvdomātāji" ir adresēta tieši viņiem. Bez tam, tie ir cilvēki, kuros mit veselīga neuzticība kailiem apgalvojumiem. Mēs esam ieinteresēti, lai domātāju pulks paplašinātos, jo tieši viņi noteiks Latvijas atīstību.

— *Atgādiniet, lūdzu, vēlreiz, kur jūs meklēt tiem, kas vēlas piedalīties šajā darbībā.*

— Visvienkāršāk to var izdarīt pa telefonu. Rīgā — 214627, vai Jelgavā — 27410.

ekspertīzi organizatoriski lietišķās spēles veidā par privatizācijas un finansu sistēmas reorganizācijas problēmām. Tajā piedalījās liels skaits dalībnieku — deputāti, valdības vīri, zinātnieki, uzņēmēji, politisko partiju un kustību pārstāvji u.c.

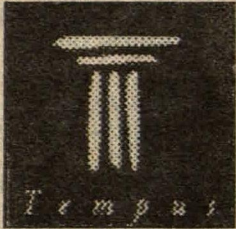
Kaut arī šis ekspertīzes materiāli tā arī nav publicēti, bet fakts paliek fakts, ka nu jau gadu Latvijai ir izdevies izvairīties no daudziem postījumiem, kurus varētu izraisīt pārsteidzīga rīcība, kā, piemēram, tas notika Igaunijā vai Lietuvā.

Taču viena no problēmām, kura tika izcelta šajā ekspertīzē, pašreiz sāk iegūt aizvien dramatiskāku raksturu. Tā ir mūsu šīsdiēnas situācija, kad doma ir atrāvusies no dzīves. Un to mēs varam novērot visur. Stāvoklis ir kļuvis tik sarežģīts un tik strauji mainās, ka tā apjēgšanu ir nomainījusi

ARĪ IZGLĪTĪBAI JĀBŪT DEMOKRĀTISKAI

Demokrātiskas Latvijas izveidošanās nav reāla, ja nenotiek no-pietna visas izglītības pārkārtošana.

Izglītībai ir vienlaicīgi jārisina vairāki ļoti nopietni uzdevumi: jā sagatavo jaunatne dzīvei un darbībai demokrātiskā sabiedrībā, jāveido nacionālās identitātes apziņa, jāpalīdz veidoties tādai paaudzei, kas prātīs un gribēs pārveidot gan politiskās, gan administratīvās, gan ekonomiskās struktūras.

Neskatoties uz to, ka daudzās Eiropas valstīs šīs problēmas tiek risinātas veiksmīgi, tomēr nevienu no izglītības pamatrisinājumiem pat visveiksmīgākajā valstī mēs nevaram mehāniski pārnest uz mūsu valsti un mūsu izglītības sistēmu.

Mums ir jāveido sava izglītības sistēma, paturot to, kas ir lietderīgs, pārveidojot to, kas praksē sevi nav attaisnojis.

Ja izglītības problēmas mēģina risināt tikai no "augšas", t.i., no dažāda līmeņa administratoru puses, tad likumi un nolikumi paliek uz papīra, bet neieviešas dzīvē. Jebkuri pārkārtojumi norit formāli, un tas nav savienojams ar nopietnām izmaiņām cilvēka izveidošanās procesā.

Ir vispārsaprotams, ka viss sākas skolā. Pašreiz ir izveidojies it kā apburtais loks: pedagoģiskās augstskolās neiestājas jaunieši, kas paši ir gatavi skolu pārveidošanai. Tur lielā mērā ir vainojama līdzšinējā mācību un audzināšanas darba būtība skolā, kuras produkts viņi ir. Tajā pat laikā skola un sabiedrība gaida skolotājus, kas spētu realizēt kardinālas izmaiņas ne tikai mācību saturā, bet visā mācību audzināšanas procesā.

Diemžēl, ir ļoti maz pētījumu — kā teorētisku, tā praktisku, kādam jābūt šim skolotājam, kādam jābūt tā sagatavošanas procesam. Mūsu pārliecība ir tā, ka visas izglītības sistēmas pārveidošana ir jāsāk no skolotāju sagatavošanas.

Tādējādi šī gada sākumā tapa TEMPUS projekts, kas paredz augstāk minēto problēmu risinājumu skolotāju sagatavošanas un kvalifikācijas celšanas procesā.

Projekts tika pieņemts Eiropas

padomē un ir piešķirti līdzekļi tā realizēšanai.

Projekta nosaukumā ir ietverti demokrātiskas izglītības sistēmas pamatu veidošanas galvenie aspekti, proti — "Skolotāju sagatavošana atbilstoši mūsdienu prasībām un pedagoģiskās domas aktivizēšana Latvijā."

■ Šī projekta mērķis ir pārveidot mācību programmas, mācību priekšmetu saturu, metodiku, darba organizāciju, mācību materiālus tā, lai aktivizētu studentus un rosinātu viņus demokrātiskai līdzdalībai savā skolotāja tapšanas procesā.

■ Otrs galvenais mērķis ir veicināt pedagoģu diskusiju izveidošanos visos līmeņos: skolās starp skolēniem, starp skolēniem un skolotājiem, starp skolotājiem, starp studentiem un pasniedzējiem, starp pasniedzējiem utt., lai veicinātu pedagoģiskās domas aktivizēšanu un lai izmaiņas izglītības sistēmā balstītos uz reālās dzīves prasībām.

■ Demokrātija mūsu izpratnē nav anarhija un haoss, bet gan radoša attieksme un atbildība par sava darba rezultātiem. Tādēļ trešais projekta mērķis ir izziņāt, kā norit un realizējas mācību process decentralizētā un tajā pat laikā vadītā izglītības sistēmā.

Projekta izstrādē piedalās Karaliskās Dānijas Izglītības studiju skola Kopenhāgenā, tās filiāle Odensē, Bristolas "Polytechnic" Izglītības fakultāte, Daugavpils Pedagoģiskais institūts, Izglītības attīstības institūts, Rīgas Skolotāju institūts un Latvijas Universitātes Pedagoģijas fakultāte.

Minētā projekta mērķu un uzdevumu izpildei paredzēti trīs gadi.

Tā galvenais uzdevums ir reorganizēt skolotāju izglītības sistēmu, to demokratizējot, t.i., iesaistot gan studentus, gan skolotājus diskusijās par šajā darbā nepieciešamajām pārmaiņām un attiecīgi mainot visus šīs sistēmas elementus. Līdz ar to projektā ir izvirzīti sekojoši uzdevumi:

1. Jānosaka plašs prasību spektrs — gan profesionālo, kā arī politisko un kultūras, kādas ir nepieciešamas un vēlamas cilvēkiem industriālā demokrātijā.

2. Jāizveido plāni, kuros jāietver priekšmeti, kas nodrošinās šāda spektra vajadzības un prasības.

3. Jārada demokrātiskas diskusijas skolotāju sagatavošanas institūcijās, skolās un sabiedrībā.

4. Jārada humāna izglītības vide,

kas uzskata, ka augstākā prioritāte ir cilvēka emocionālās un psiholoģiskās labsajūtas radīšana. Būtiskākie jēdzieni: piedalīšanās, motivācija, entuziasms.

5. Jārosina maiņa no autoritāras un centralizētas izglītības sistēmas uz struktūru, kas balstās uz skolas un sabiedrības kā partneru demokrātisku piedalīšanos un rada apstākļus decentralizētai vadībai un lemšanai.

6. Attīstīt institūciju administrācijas pedagoģiskās spējas, iesaistīt pasniedzēju attiecību regulēšanā starp kvalifikācijas prasībām, programmu prasībām, izglītības struktūrām un studentu mācīšanos (spējām, pieredzi, vērtībām un emocionālajām perspektīvām), ar mērķi veicināt studentu vērtību un kultūras apzināšanos, izpētīt, kā attiecības starp studentiem un pasniedzējiem ietekmē mācību procesu utt. Tas nozīmē attīstīt radošu un elastīgu domāšanu, kultūras un vēstures vērtību apzināšanos un spēju sadarboties.

Projekta darbība paredz:

1) pārkārtot skolotāju sagatavošanas institūciju struktūru, veicināt institūciju un personīgo patstāvību (autonomiju) mācību procesā un radīt diskusiju praksi par izglītības sistēmu; 2) jaunās izglītības vadīšanas sistēmu skolotāju sagatavošanas institūcijās; 3) palīdzēt veidot skolu sistēmas decentralizāciju; 4) ieviest pedagoģiskās teorijas, attīstīt metodes un mācību materiālus kopā ar skolotājiem un studentiem, kas mācās skolotāju sagatavošanas institūcijās.

Darbs pie projekta ir uzsākts: septembrī bija dalībinstiūciju koordinātoru seminārs, tika izstrādāts konkrēts darba plāns pirmajam gadam, ir izveidotas darba grupas un uzsākta pētnieku intensīva angļu valodas apmācība, jo visi kopējie pasākumi notiks angļu valodā. Novembrī paredzētas visu dalībinstiūciju pētnieku semināra nodarbības Rīgā. Otrajā pusgadā tiek plānota studentu pedagoģiska prakse Dānijā.

Ļoti ceram, ka mūsu darba rezultātus varēs ieviest ne tikai savā praksē, bet arī citās mācību iestādēs un visā izglītības sistēmas pārveidošanā.

*LU Pedagoģijas fakultātes dekāna
 vietniece, projekta koordinatore
 DAINUVĪTE BLŪMA*

Jau kādā no pagājušā gada UA numuriem centāmies pastāstīt (pareizāk gan sakot — pazīmeties) par to, ko spējam paveikt vienā prakses mēnesī Mazsalacas apkaimē. Gads paskrēja nemanot un atkal pienāca jūlijs — karstākais vasaras un biologu prakses laiks, kas šogad par lielu apbēdinājumu bija sarucis līdz 10 dienām. Taču arī tas nav iemesls noklusēt visus tos dīzenos pasākumus, kuri norisinājās šajā Isajā laika sprīdī.

AR PLIKU VĒDERU PA DOLOMĪTA KLUČIEM

Šoreiz mūsu ceļi veda uz Skrundu — nelielu pilsētciematu Kuldīgas rajona dienviddaļā. Vēl bija palikušas dažas dienas, vēl steidzīgi tika ievāktas iztrūkstošās ziņas par Skrundu un tās apkaimi, stādīti ekspedīciju maršruti, vienvārdsakot — uz turieni braucām jau kā labi zinātāji.

Jebkuram saprātīgi domājošam cilvēkam ir skaidrs, ka augstās transporta cenas un nieka tūkstots rubčiku (kurus šodien dēvē par studenta stipendiju) ir nesavienojami jēdzieni. Izmantojot vienreizējo iespēju, ka mūsu rīcībā bija vesels autobuss, radās doma braucieni uz prakses vietu apvienot ar visnotaļ plaša mēroga ekskursiju pa "KURZEMES ŠVEICI" — vienu no skaistākajiem Kurzemes novadiem.

Un tā, kā vienmēr kādā saulainā vasaras rītā, atstājuši aiz muguras karsto un puteklaino Rīgu, nule kā pagājušās sesijas briesmas un citas mazpriecīgas akcijas, bezrūpīgi devāmies ceļā. Lai arī mazliet noguruši, to-

nonākot galapunktā, izbraukušo skaits divainā kārtā sakrita ar atbraukušo skaitu, sapratām, ka galvenie pārbaudījumi vēl ir priekšā.

Turpmākajās dienās sākās tas, ko ar lielu nepacietību bijām gaidījuši veselu gadu, proti, mācību ekskursijas zooloģijas un botānikas speciālistu vadībā. Lielāko daļu laika nācās pavadīt mežā vai pļavā — tā saucamajos lauka apstākļos. Mūsu ceļi neveda pa labi iemītām takām, bet cauri lielākajiem džungļiem un dūksnājiem. Un tā mēs katru dienu šķērsojām grūti izbrienamam purvus, aizaugušus mežus, barodami ērces un milzīgus odu mākoņus. Tāda ir ista biologa — klaidoņa dzīve. Bet ja gribi ievākt materiālus saviem pētījumiem, nākas upurēties zinātnes labā.

Nevienam jau nav noslēpums, ka Kurzemē savlaik aktīvi darbojusies Padomju Armija, kas savu darbību Skrundas apkārtnē neierobežoja tikai ar tālo kosmisko sakaru centra izveidi (tautā sauktu par Balto Gulbi), bet

iekārtoja arī raķešu bāzi netālu no Rudbārziem. Tagad PA no bāzes ir aizvākusi, tādēļ prakses ietvaros devāmies to "izlūkot". Staiģājot pa milzīgo bāzes teritoriju, kas prasmīgi ieslēpta apkārtējos mežos un

ties pilnīgi apmierināti ap dienvidu iebraucām Skrundā. Un ne velti, jo pa ceļam bija iepazīti tādi ievērojami kultūras un vēstures pieminekļi kā JAUNMOKU PILS, KANDAVAS, SABILES, RENDAS BAZNĪCAS un PILSKALNI, KULDĪGA, SNĒPELE un vēl daudz kas cits. Aizmirsti nebija arī ABAVAS, IVANDES un VENTAS ŪDENSKRITUMI, saukti par rumbām, kuru apkārtnē netika izslēgti dažu kolēģu meģinājumi noslikt. Bet, kad,

purvos, pārņēma ipatnējas izjūtas, ka te pirms neilga laika dzīvojuši cilvēki. Tagad šeit viss ir pamests, kā arī krāsaino metālu un citu "materiālo labumu" meklētāju izlaupīts un izdemolēts. Uz katra soļa vērojamas savādas arhitektoniskas celtnes — drūmi bunkuri ar tumšiem pazemes katakombu labirintiem (drosmīgākie meģināja tos pat tuvāk iepazīt), par kuru nozīmi tikai aptuveni nojautām. Bija iespēja arī savām acīm apskatīt biju-

šās raķešu palaišanas vietas.

Tiem, kuri domā, ka visu prakses laiku sekojām saviem labajiem ganiem, jāuzzina, ko interesantu paveicām vēl. Pat visai piesātinātājā prakses programmā entuziasti atrada "ro-

bus", kurus aizpildīja, dodoties savā vaļā brīvi improvizētos pārgājienos gar Ventas un Cieceres krastiem, kā arī veicot tradicionālo prakses laivu braucieni, šoreiz pa Ventu.

Jā, par laivu braucieni. Jāatzīstas, ka dažkārt tomēr viss neizdodas kā iepriekš ieplānots. Tā kā pa Ventu braucām pirmoreiz, bijām nobrieduši nolāist to no ŠĶERVELA ietekas līdz pat Kuldīgai. Diemžēl, mūsu lielo optimismu un cēlos mērķus izjauca spēcīgais pretvējš, protams, tieši pirmajā un arī beidzamajā dienā. Jāpiebilst, ka šī parādība Ventai ir īpaši raksturīga. Labi, ka no Šķerveļa vēl atpakaļ līdz Skrundai tikām. Bet no kļūdām ir jāmacās, tādēļ daži brauciena laikā izdarīja vienkāršu, bet reizē arī ģeniālu secinājumu, ka Ventā braukt pret strauimi un pa vējam ir daudz lietderīgāk, nekā pa straumi, bet pret vēju. Vienīgais gaišais, kas palika atmiņā no šī mokošā brauciena, bija GOBDZIŅU un ĀTRĀS KLINTIS, kā arī GOBDZIŅU ALA, kurā ar pliku vēderu nācās list pa asajiem dolomītu klučiem.

Pēc daudzu līdzbiedru uzskatiem, viens no prakses iespaidīgākajiem notikumiem bija brauciens un RIEŽUPES ALU LABIRINTU, kurš pēc pēdējās atrakšanas sasniedzis 460 m garumu. Kabatas lukturišu un sveču spolkainajā gaismā ilgi klidām pa labirinta neskaitāmām ejām, domādami par cilvēkiem, kas agrākos laikos šeit ieguvuši baltās smiltis stikla rūpniecībai. Šajā tumsas un mūžīgā miega pasaulē prātā nāca ipatnējas domas un izjūtas it īpaši tad, kad dažiem radās zināmas problēmas ar ārā izkļūšanu. Jāatzīmē arī tāds fakts, ka nakšņošana kā jau ekstremālu apstākļu cienītājiem notika alās.

Praksi nobeidzām ar nacionāli patriotisku ekskursiju pa RUDBĀRŽU apkārtni, kur iepazināmies ar pulkveža O.Kalpaka gaitām šajā apvidū, kā arī RUDBĀRŽU BAZNĪCU, PILI un PILS PARKU.

Nobeidzot šo nelielo "atskaiti", gribam piebilst, ka par visu augstāk rakstīto varētu stāstīt bezgala daudz, bet nenoliedzami vērtīgāk ir aizbraukt uz Skrundu un apskatīt visu pašiem.

Kārtējo reizi pazīmējās:
JURIS SMAĻINSKIS un
HERMANIS MASLOVSKIS
no biologu 3. kursa.

Visi interesenti aicināti 17. novembrī pl.15 6. auditorijā, lai vienotos par Studentu Padomes Satversmes izveidi. No tā studentu dzīvē būs daudz kas atkarīgs (piem., kreditēšana u.c.) **ESIET ATSAUCĪGI UN VEIDOJĒT SAVU DZĪVI PAŠI!**

PROJEKTS LATVIJAS UNIVERSITĀTES STUDENTU PADOMES SATVERSMĒ

1. Studentu Padome ir Latvijas Universitātes studentu pašpārvaldes institūcija, tai ir likumdošanas iniciatīvas tiesības Latvijas Universitātē.

Tā darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem, Latvijas Universitātes Satversmi (otro) un šo Studentu Padomes Satversmi.

2. Studentu Padome: a) reprezentē Universitātes studentus iekšējā un starptautiskā dzīvē, b) apspriež un izšķir jautājumus, kas attiecas uz studentu akadēmisko, materiālo un kultūras dzīvi, c) griežas pie dažādām valdības un pašvaldības iestādēm ar priekšlikumiem un lūgumiem universitātes studentu vārdā, d) deleģē desmit pārstāvjus Universitātes Senātā.

3. Atsevišķos svarīgos gadījumos Studentu Padome uz 3/4 savu locekļu Latvijas pilsoņu, rakstisku pieprasījumu sarīko studentu starpā vispārēju nobalsošanu viena mēneša laikā. 1. piezīme: vispārējās nobalsošanas izvešanai Studentu Padome izvēl sevišķu komisiju. 2. piezīme: vispārējā nobalsošanā pieņemtos lēmumus īsteno studentu padome.

4. Studentu Padomes lēmumi ir obligāti visiem Latvijas Universitātes studentiem pēc šo lēmumu apstiprināšanas Universitātes Senātā.

5. Studentu Padomi ievēl visi Latvijas Universitātes studenti uz vienu gadu. Padomes locekļu skaitu nosaka pēc pirmā pielikumā dotās shēmas.

6. Visa Latvijas Universitāte ir viena vēlēšanu vienība.

7. Vēlēšanas notiek uz vispārēju, vienlīdzīgu, tiešu, aizklātu un proporcionālu vēlēšanu pamatiem, - pēc grozāmiem kandidātu sarakstiem.

8. Kandidātu saraksti iesniedzami vēlēšanu komisijai 14 dienas pirms vēlēšanām. Vēlēšanu komisija numurē kandidātu sarakstus iesniegšanas kārtībā.

9. Pie visu kandidātu sarakstu iesniegšanas vēlēšanu komisijā var piedalīties viens pārstāvis no katra kandidātu saraksta.

10. Paziņojumi par kandidātu sarakstu daļu skaitļu apvienošanu iesniedzami vēlēšanu komisijās vēlākais 3 dienas pirms vēlēšanām. Paziņojumus paraksta apvienojamo sarakstu trīs pirmie parakstītāji.

11. Nododot sarakstus, vēlētajī uzrāda studentu apliecību un

parakstās. Vēlēšanas notiek vēlēšanu komisijas norādītās vietās un laikos.

12. Vēlēšanas notiek decembra mēneša pirmajā nedēļā. Vēlēšanu dienā visa priekšvēlēšanu kampaņa tiek pārtraukta, aģitācija aizliegta. Piezīme: vēlēšanas organizēšana un vēlēšanu iznākuma aprēķināšana izdarāma saskaņā ar nolikumu par vēlēšanām (1.pielikums).

13. Vēlēšanas vada un sīkākas instrukcijas izstrādā vēlēšanu komisija no 7 locekļiem, kurus izvēl līdzšinējā Studentu Padome.

14. Sūdzības par vēlēšanu nelikumību iesniedzamas līdzšinējai Studentu Padomei 7 dienu laikā pēc vēlēšanām. Ja sūdzības šajā laikā nav ienākušas, tad jaunā Studentu Padome skaitās par likumīgi izvēlētu.

Pretējā gadījumā iesniegtās sūdzības Studentu Padome iesniedz Universitātes Senātam, kura tās izskata mēneša laikā un pieņem nepieciešamo lēmumu.

15. Jaunizvēlētā Studentu Padome sanāk uz pirmo sēdi pavasara semestra pirmajā nedēļā. Līdz ar pirmās sēdes sākumu, beidzas līdzšinējās Studentu Padomes pilnvaras. Piezīme: Pārvēlēšanas gadījumā jaunā Padome sanāk uz pirmo sēdi divu nedēļu laikā pēc vēlēšanām.

16. Jaunizvēlētās Padomes pirmo sēdi atklāj iepriekšējās Padomes priekšsēdis vai viņa pilnvarots Padomes loceklis.

17. Pirmajā jaunizvēlētās Studentu Padomes sēdē tiek ievēlēts (aizklāti balsojot ar vienkāršo balsu vairākumu) Studentu Padomes priekšsēdis. Pēc priekšsēža priekšlikuma apstiprina viņa vietnieku.

18. Tekošo darbu veikšanai, sēžu sasaukšanai, izziņošanai un vadīšanai Studentu Padome ievēl Studentu Padomes Kabinētu.

Kabinets sastāv no: SP Priekšsēža, viņa vietnieka un vēl ne vairāk kā 5 studentiem-Padomes locekļiem.

19. Studentu Padome pēc nepieciešamības ievēl sevišķas darba komisijas, kā arī veido studentu Padomes uzņēmumus. Komisiju darbā var tikt pieaicināti palīgi no studentu vidus, bet tie nevar ieņemt komisijas priekšsēža amatu.

20. Kabineta un komisiju darbības pārbaudīšanai Studentu Padome ievēl

revīzijas komisiju no 3 locekļiem.

21. Studentu Padomes sēdes sasauc Kabinets vai priekšsēdētājs ne retāk kā vienu reizi katrā mēnesī (izņemot brīvlaiku, kad tās var tikt sasauktas pēc vajadzības). Tās ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās vismaz puse Studentu Padomes locekļu.

Ārkārtas sēdes var sasaukt pēc 1/3 Studentu Padomes locekļu vai revīzijas komisijas priekšlikuma.

22. Studentu padomes sēdes ir atklātas. Piezīme: iekšējās darbības un kārtības noteikšanai Studentu Padome var izstrādāt sev kārtības rullī.

23. Savu darbu sekmīgai veikšanai Studentu Padome var ierīkot īpašu kanceleju, kā arī pieņemt algotus darbiniekus.

24. Studentu padomes līdzekļus veido: a) Universitātes un valsts asigntiem līdzekļiem, b) ienākumiem no pasākumu organizēšanas, c) ienākumiem no Studentu Padomes uzņēmumiem un dažādiem neparedzētiem ieņēmumiem, d) uridisku un fizisku personu, sponsoru un citu brīvprātīgi ziedojumi, e) novēlējumi un dāvinājumi.

25. Vispārēju Studentu Padomes budžetu, kuru sastāda Studentu Padomes Kabinets, apstiprina Studentu Padome, bet to budžeta daļu, kuru sedz arvalsts līdzekļiem, apstiprina Universitātes Senāts.

26. Gada beigās Studentu Padome publicē pārskatu par savu darbību.

27. LU SP iespēju robežās sadarbojas un atbalsta tās darbību atbilstošas LU studentu organizācijas.

28. LU SP var būt juridiska persona, tai ir sava simbolika, rēķins bankā un zīmogs.

1.pielikums.

Latvijas Universitātes Studentu Padomes vēlēšanu nolikums.

I Vispārīgie noteikumi.

1. Latvijas Universitātes (LU) Studentu Padomi (turpmāk SP) vēl vispārīgās, vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās, proporcionālās vēlēšanās.

2. Vēlēšanu tiesības ir visiem LU studentiem un maģistrantiem, kas tādi ir vēlēšanu dienā.

3. SP vēlēšanas notiek decembra mēneša pirmajā nedēļā.

*Pirmās SP vēlēšanas pēc šī nolikuma var notikt citā laikā, bet ne vēlāk kā 8 mēnešus līdz nākamajām vēlēšanām.

4. Ievēlamās SP locekļu skaitu izteic kā tuvāko skaitli vienādojuma $2S3+S2=4Pa$, kur Pa - vēlētajū skaits vēlēšanu izsludināšanas dienā, sakni.

II Vēlēšanu komisijas.

5. SP vēlēšanas vada septiņu līdzsinnējās SP, vēlākais, piecdesmit dienu pirms vēlēšanām, izvēlētu studentu Centrālā vēlēšanu komisija (turpmāk

CVK).

*Pirmās SP ievēšanai pēc šā nolikuma CVK izveido un priekšsēdētāju apstiprina ar LU Senāta lēmumu.

6. CVK pirmo sēdi sasauca SP kabīnets, kur komisija ievēl CVK priekšsēdētāju un sekretāru.

7. CVK izdod vajadzīgos rīkojumus un instrukcijas, rūpējas, lai būtu izpildīts šis nolikums, ievērota LU un SP Satversmes.

8. Ne vēlāk kā mēnesi pirms vēlēšanām CVK izveido trīs līdz piecu studentu Vietējās Fakultātes vēlēšanu komisijas (turpmāk FVK), kas vada un uzrauga vēlēšanas konkrētās vēlēšanu vietās.

III Kandidātu sarakstu iesniegšana.

9. Kandidātu saraksti iesniedzami CVK, ne vēlāk kā 14 dienas pirms vēlēšanām.

10. Iesniedzamajā kandidātu sarakstā jānorāda kandidātu vārds, uzvārds, vecums, adrese un studenta apliecības numurs; jāpievieno katra kandidāta rakstisks paziņojums par kandidatūras pieņemšanu. Ja sarakstā minēts vairāk kandidātu kā ievēlamās SP locekļu skaits, tajā iekļauj tikai tik pirmos kandidātus, kāds ir ievēlamās SP locekļu skaits.

Kandidātu sarakstam jābūt bez svītrojumiem, labojumiem, tam jābūt skaidri salasāmam.

11. Viens un tas pats kandidāts drīkst kandidēt tikai vienā sarakstā.

12. Iesniegtajam kandidātu sarakstam jābūt vismaz S+1 (S - ievēlamās SP locekļu skaits) vēlēšanu parakstītājam. Pirmie trīs parakstītāji atbildīgi par saraksta pilnību un pareizību. Katrs vēlētais drīkst parakstīt tikai vienu kandidātu sarakstu, norādot savu vārdu, uzvārdu, vecumu, adresi un studenta apliecības numuru.

13. Iesniegtais kandidātu saraksts nav atsaucams.

14. CVK numurē kandidātu sarakstus to iesniegšanas kārtībā. Tas nenotiek ar sarakstu, kas piedalījās iepriekšējās SP vēlēšanās, ja tā iesniedzēji paziņo, ka vēlas paturēt numuru, kas sarakstam bija iepriekšējās vēlēšanās. Nedrīkst palikt tukšas pēc kārtas numuru vietas.

15. CVK un FVK sēdēs drīkst piedalīties pa pārstāvīm no katra iesniegtā kandidātu saraksta bez lemjošām balsstiesībām, kam jāuzrāda CVK vai attiecīgi FVK priekšsēdētājam pilnvara no grupas, kā uzdevumā tas piedalās, vai pirmajiem trim saraksta parakstītājiem.

IV Vēlēšanu kārtība.

16. Vēlēšanu vietas un laikus noteic CVK, vēlākais, četrdesmit dienas pirms tām.

17. Paziņojumi un kandidātu saraksti

divpadsmit dienas pirms vēlēšanām jāizliek visās LU fakultātes redzamās vietās. CVK kandidātu sarakstus iespiež uz atsevišķām loksņēm un izsūta tos FVK. Loksnēs jāuzrāda kandidātu saraksta numurs, saraksta iesniedzēju grupas nosaukums, kandidātu vārdi un uzvārdi.

18. Loksnēs ir dalītas tik nodalījumi (talonos), cik liels ir vēlamās SP locekļu skaits. Talonā bez iespēstā kandidāta vārda jāatstāj pietiekami vietas vēlamā kandidāta vārda ierakstīšanai.

19. Vēlēšanu dienā priekšvēlēšanu kampaņa tiek izbeigta, aģitācija aizliegta.

20. Vēlēšanu vietās FVK pārliecinās, vai ieradušās personas ir nenobalsojušie vēlētaji.

21. Vēlēšanu vietās katrs vēlētais dabū FVK aizzīmogotu aploksnī, kur tam jāieliek kandidātu saraksts (vēlēšanu zīme) - negrozīts vai ar izvītrotiem nevēlamo kandidātu vārdiem, drīkst arī pierakstīt citu sarakstā vēlamo kandidātu vārdus tā, lai to un neizvītroto kandidātu vārdu kopskaits nebūtu lielāks par ievēlamās SP locekļu skaitu. Kandidāta vārdu drīkst ierakstīt tikai vienu reizi.

22. FVK priekšsēdētājs vai tā vietnieks raugās, lai vēlēšanu vietās un pie to ieejas neierobežotu vēlēšanu brīvību un nenotiktu vēlēšanu aģitācija.

23. Vēlētais drīkst balsot tikai personīgi.

24. Neviens nedrīkst balsot vairāk kā vienu reizi.

25. Pēc CVK noteiktā vēlēšanu laika beigām balsot drīkst tikai tie vēlētaji, kas ieradušies pirms tam.

26. Kopš vēlēšanu telpu atvēršanas FVK protokolē vēlēšanu gaitu.

V Balsu skaitīšana, vēlēšanu iznākuma noteikšana.

27. Sarakstu skaitīšana sākas tūlīt pēc vēlēšanām FVK atklātā sēdē. Sākumā saskaita sarakstus pēc numuriem, šķirojot derīgos un nederīgos, grozītos un negrozītos sarakstus.

28. FVK protokolā atzīmējams vēlejušo vēlētajū skaits, sākotnējais aplokšņu skaits, atlikušo aplokšņu skaits, pēc urnu atvēršanas tajās esošo aplokšņu skaits, nodoto vēlēšanu zīmju skaits, par katru kandidātu sarakstu atsevišķi - grozīto un negrozīto zīmju skaits, nederīgo zīmju skaits. Nederīgās vēlēšanu zīmes numurējamās, protokolā ierakstāmi atraidīšanas cēloņi.

29. Nederīgas ir vēlētajū parakstītas zīmes: zīmes ar citām pazīšanas zīmēm; zīmes, kas icliktas aploksnē kopā ar kādu pazīšanas zīmi; zīmes, ja to aploksnē ir vairāk par vienu un to saturs atšķiras. Ja aploksnē esošo zīmju saturs ir vienāds, derīga ir tikai viena.

30. Ja ir domstarpības par zīmju un talonu derīgumu, FVK tās izšķir ar ab-

solūtu balsu vairākumu. Balsim vienādi daloties, priekšsēdētāja balss ir izšķirīgā.

31. FVK konstatē talonu skaitu, kas nodots par katru kandidātu.

32. Pēc balsu skaitīšanas visas derīgās un nederīgās vēlēšanu zīmes, nelietotās aplokšnes un viens protokola eksemplārs iesaiņojami, sasienami, aizzīmogojami (apzīmogot drīkst arī klātesošie vēlētaji ar saviem zīmogiem - tas minams protokolā). Tad FVK nosūta vēlēšanu materiālus CVK, pievienojot pavadzīmi, kur atzīmēts, kad un ar ko vēlēšanu materiāli sūtīti.

33. SP uzskatāma par ievēlētu pie jebkuru nodoto balsu skaita, kas nav mazāks par 10S.

34. CVK saskaita visu vēlēšanu vietu vēlēšanu iznākumus

35. Ievēlētos SP biedrus noteic CVK. Lai sadalītu SP vietas starp kandidātu sarakstiem: a) par katru kandidātu sarakstu nodoto zīmju skaitu dala secīgi 1:2:3 utt., līdz dalījumu skaits vienāds ar sarakstā minēto kandidātu skaitu; b) iegūtie dalījumi pa visiem kandidātu sarakstiem sarindojami dilstošā kārtībā; c) SP vietas secīgi saņem tie kandidātu saraksti, kam atbilst lielākie dalījumi. Ja dalījums, kā kārtas numurs vienāds ar ievēlamās SP biedru skaitu, sakrīt ar vienu vai vairākiem nākamajiem dalījumiem, SP vietu iegūst saraksts, kas saņēmis vairāk balsu.

36. Katra saraksta kandidāti sarindojami atbilstoši gūto balsuskaitam. Ievēlēti ir tie, kas saņēmuši visvairāk balsu; atlikušie uzskatāmi par kandidātiem saņemto balsu dilšanas secībā. Ja divi vai vairāk kandidātu gūvuši vienādu balsu skaitu, tie rindojami saraksta parakstītāju paredzētajā kārtībā.

37. Ja ievēlētais SP biedrs mirst, atsakās vai citādi zaudē mandātu, tā vietā stājas viņa kandidātu saraksta nākamais kandidāts.

38. Ja 39. pantā minēto cēloņu dēļ kādam sarakstam pietrūkst kandidātu, tad 37. panta kārtībā noteic, no kura kandidātu saraksta ņemams trūkstošais SP biedrs.

VI Nobeiguma noteikumi.

39. Sūdzības par vēlēšanu gaitu iesniedzamas LU SP 7 dienu laikā pēc vēlēšanām. Ja šajā laikā sūdzības netiek iesniegtas, SP uzskatāma par ievēlētu. Sūdzības SP iesniedz Universitātes Senātam. Senāts sūdzības izskata mēneša laikā pēc vēlēšanām un paziņo savu lēmumu.

40. Pilnīgie vēlēšanu iznākumi apkopojami un publicējami atsevišķā izdevumā divu mēnešu laikā no vēlēšanām. Tam jābūt brīvi pieejamam LU bibliotēkā.

PROFESORS AŠMANIS: "BADĀ VĒL NEMIRSTU !"

Nauda un visas ar to saistītās lietas sabiedrībā, arī tādā, kura vēl tikai pretendē, lai to sauktu par civilizētu, jau no laika gala ir saistījusi ļaužu uzmanību kā visnotaļ slidena un kutelīga parādība. Franči spriedele, ka atalgojums ir tikpat konfidenciāla lieta kā sievietes vecums, bet MĒS par to runājam bez aizspriedumiem: es un mans līdzcilvēks profesors MIKELIS AŠMANA kungs.

—Redziet, ar saviem ienākumiem laikam cilvēks samērā reti kad ir apmierināts, un, ja viņam paliek pāri nauda, tā ir pirmā pazīme, ka viņš ir tapis vecs, ka viņa vajadzības ir šauras un nav vairs to naudiņu kur likt. Piekritu tēzei, ka cilvēks ir bagāts nevis ar to mantu, kas tam pieder, bet ar vajadzībām, kuras liek darboties, vērsties plašumā un meklēt jaunas iespējas. Tā ir tā filozofija...

Kas attiecas uz pašreizējo atalgojumu un konkrēti arī uz mani (... kā nekā esmu profesors ar vairāk nekā 30 gadu stažu augstskolā); rubļos vērtējot, mēnesī saņemu septiņus tūkstošus ar astīti. Tātad, pēc Godmaņa uzskatiem, mani jau jāreprese par to, ka man ir pārāk liela alga — palielināti nodokļi, arī nodevas apkurināšanai un dažādi. Uz rokas saņemu aptuveni 5200 LR. Ar šo algu, ja ņem vērā pašreizējās pārtikas un transporta cenas, es nevaru atļauties kaut kur paceļot, kas tomēr manai intelektuālajai darbībai, nerunājot par atpūtu, būtu tīri profesionāli nepieciešams. Arī ērts dzīvoklis un labs uzturs ir lietas, par kurām grūti samaksāt ar minēto atalgojumu. Kontaktu uzturēšana ar kolēģiem iespējama vienīgi pie šķidrās tējas tases... nu vispār jau tā kontaktēšanās prasa savus izdevumus, ne tikai galdā kas jāliek... tur daudz kam ir jābūt — lūk, no šī viedokļa tas mani neapmierina. Arī no morālā viedokļa. Ja salīdzinām darba veicēju, kas deldējis bikses visu mūžu, kalpodams ar savu darbu pedagogijai un zinātnei (ja aizietu šobrīd pensijā, saņemtu druscitiņ virs diviem tūkstošiem), un cilvēku, kurš agri sācis strādāt par krāvēju un pelnījis pirmo algu, nu par to viņš mūža nogalē saņem vairāk...Tā tāda morāla neapmierinātība, bet tai pat laikā, es visu jeb gandrīz visu mūžu darīju TO, kas mani interesēja. Varbūt bija arī šis tas ne sevišķi patīkams jādara, kas nāca klāt kā garoza maizei, ... bet visumā TAS mani aizrāva. Atrodos apskaužamā situācijā — citi maksā naudu, lai nopirktu un lasītu grāmatas, bet es pats varēju funkcionēt un grāmatās rakstīt. Ziniet, tas ir tā, kā no ielas cilvēks skatās uz teātra mākslinieku un domā: "Šitam mērķaķim vēl algu maksā? Viņš taču strādā caurām dienām teātri, kur es tieku tikai vienu

reizi mēnesī, vai pat tikai reizi pusgadā..." Katrā ziņā es šeit sevi re-alizēju, piederu sev arī pašā darba procesā. Cilvēks, kas lasa pudeles, kaļ dzelzi vai zāģē malku, dara to, lai nopelnītu līdzekļus, lai PĒCĀK, pudeles nodevis un zāģi pametis, sāktu dzīvot SAVU dzīvi. Te es piederu darba devējam un dancoju, varbūt zobus griezdams, pēc viņa prāta, un TAD es atgriezīšos mājās un skatišos uz sievu jeb krāšu pastmarkas un tā tālāk. Parasti šī otrā dzīve ir samērā mazproduktīva, ja neskaita puķu audzēšanu, bērnu audzināšanu un vēl kaut ko. Lūk, no šī viedokļa es izsaku vislielāko gandarījumu par savu izvēli, ka varu nepārtraukti darīt to, ko gribu. Dzīvoju savu dzīvi, nevis daļu to divās daļās. Materiāli ir pieticīgi, bet badā vēl nemirstu..., lai gan desu vairs nopirkt nevaru.

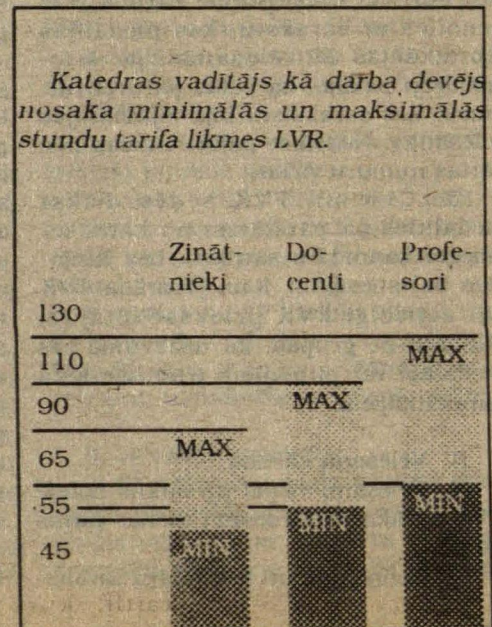
—*Sabiedrībā, šķiet, tās mazāk apzinīgajā daļā, nereti cilvēki izteic neapmierinātību ar darba devēja pieprasīto "rietumu" attieksmi pret darbu un atalgojumā saņemtajām "austrumu" algām...*

—Es negribētu piekrist šim vērtējumam, lai gan tas ir masveidā iegājies. Esmu sastapis visdažādāko attieksmi pret darbu gan rietumos, gan austrumos. Vienā gadījumā cilvēks darbā pašrealizējas, pat neatkarīgi no samaksas (protams, no lielāka atalgojuma retais atteiksies). Ja darbs ir neinteresants, piespiests, tad... sākas haltūra, cilvēks izliekas, simulē darbu, bet patiesībā taupa spēkus, jeb veic šo darbu tā, lai papildus var gūt kādus labumus — kaut ko nozagt un tamlīdzīgi... Bet arī Rietumos es redzēju to pašu, ka cilvēks simulē uzticību tautai, simulē ļoti drosmīgu karavīru, ļoti nozīmīgu zinātnieku, urbina degunu, čāpstina lūpas, bet tikai tamdēļ, lai izliktos un patiesībā nodarbojas ar tādu pašu haltūru. Tais pašas mūsu Rietumu kolēģu monogrāfijās apoloģētikas, tukšu plāpu ir ne mazāk kā mūsu pašu darbos. Cita lieta, ka tur pastāv stingrāka kontrole. Tur cilvēks spiests ne tikai labi strādāt, bet arī demonstrēt, ka viņš ļoti daudz strādā. Pie mūsu minimalās, bet tomēr masu sociālās aizsardzības, varēja to arī netēlot. Varēja lielīties ar

to, ka man ir tāds darbs, kur es varu neko nedarīt. Daudz nesaņemu, bet varu arī neko nedarīt. Tik un tā man ir nodrošināts viss, ko es varu saņemt. Rietumos šī piespiestā kontrole un sociālā, tomēr, nenodrošinātība savu paveic. Tur apstāties uz vietas daudzās profesijās, daudzos darbības veidos, jau nozīmē tuvošanos krahām. Nepārtraukti jāpāpjas uz augšu, un tas padara cilvēkus nervozus, nemierīgus. Mēs tikai tagad sākam apjaust, ko nozīmē rūpēties par nebalto dienu, bet tur cilvēki nepārtraukti atliek naudiņu tādām negaidītām vajadzībām. Strādājošiem algas ir tīri pieklājīgas, bet viņi nevar atļauties dzīvot no algas līdz algai. Viņiem jāatliek nauda, jo, ja nu gadās lauzt kāju, un operācija maksā vairāk, nekā ir sakrāts, ja bērns nav vesels, ja ir inflācija un vēl šis tas. Cilvēki ļoti bieži izdzen sevi darbā nevis darba mīlestības dēļ, bet, lai pēc iespējas vairāk nopelnītu. Es zinu tur profesorus, kuri strādā trīs, četrās un vairākās darbavietās. Viņi iekārtojas valdībā un privātajās firmās par konsultantiem, vada šādus tādus kursus, neredz ne sievu, ne bērnus, un grāmatas nelasa. Tā viņi tur pamazām darbojas.

—*Paldies par sarunātajām lietām. Jauki bija! ...un vispār, varbūt labi vien ir, ka mums ar tām iztikām tā pašvakāk. Nav jāpavada laiks mokošās pārdomās, kur to naudiņu gaudmīgi notērēt un dažādi. Un ne jau no zila gaisa kāds viduslaiku sociālo mācību autors reiz sacījis, ka, lai arī ko, bet tikumību pārticība nu nemaz neveicina. Ar to tad arī sevi apsveiksim...*

Rakstnieks MĀRIS VĪTOLS

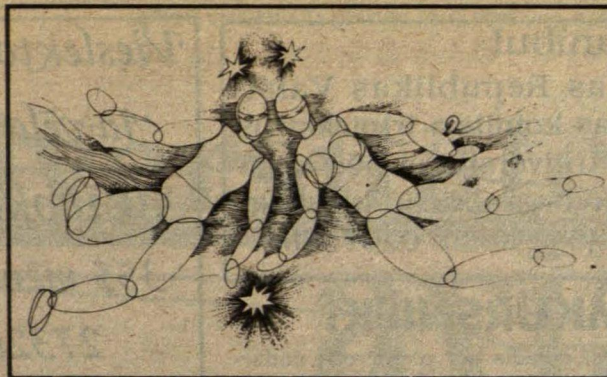
MĪLESTĪBA KOSMOSĀ

Kāda lasītāja jautājums:

"Es dzirdēju, ka pēdējā amerikāņu kosmiskā kuģa ekipāžas sastāvā bija arī kāds precēts pāris. Man ir tāds delikāts jautājums, vai bezsvara apstākļos iespējama intīmā tuvība. Kaut vai zinātniskos nolūkos..."

Atbilde:

"Delikātais jautājums par iespēju nodarboties ar seksu kosmosā tika daudzkārt apspriests ASV, kad tika palaists augšminētais kosmiskais kuģis. Vieni apgalvoja, ka laika trūkums (astronauti strādāja maiņās, katrs 12 stundas) un šaurība telpu ziņā (kuģī atradās septiņi cilvēki, divas karpas, četras vārdes, trīsdesmit dējējvistas, četri simti mušu) nedod iespēju atrast brīdi intīmajai tuvībai. Citi tik pasmējās, sak, tādai lietai jau vienmēr laiks atradīsies. Taču šiem spriedelējumiem punktu pielika NASA

pētnieki, kuri teica: "Nav vēl pienācis laiks!"

Pagaidām pārošanās kosmosā paredzēta tikai pelēm, un tā arī tikai 1994. gadā. Ja runājam par cilvēkiem, tad viņu intīmajai tuvībai kosmosā nav attiecīgu apstākļu.

Problēma nav saistīta ar tehniskajiem nosacījumiem, bet gan ar kaut ko dziļāku. Vai iespējama tāda dzimumdzīve kosmosā, kas labvēlīgi ietekmētu cilvēka organismu? Kā bezsvara stāvoklis iespaido spermu, grūtniecības norisi, jaundzimušā orga-

ieguvāt no vārda skaitliskās vērtības ar tikko iegūto skaitli: $4+1=5$.

Atliek tikai izlasīt zem 5. numura doto raksturojumu un konstatēt, cik lielā mērā tas jums atbilst.

1. Neatkarība.

Šī tipa cilvēki zina, ko vēlas sasniegt un parasti to arī saniedz, tomēr pret jaunām metodēm, jauniem cilvēkiem un jaunumiem vispār izturas rezignēti un pat ar zināmu nepatiku. Zaļā krāsa labvēlīgi ietekmēs viņu "dumpīgo" krāsu.

2. Taisnīgums.

Tie parasti ir patīkami kolēģi un ļoti labi draugi, viegli un nepiespiesti iesais-tās darbā ar cilvēkiem, tomēr īpaši atbildīgos brīžos dažreiz var pietrūkt apņēmības. Veiksmīgā krāsa — oranža.

3. Brīvdomātāji.

Parasti ar lielu prieku un azartu metas visos jaunos pasākumos un darījumos, taču tikpat ātri arī zaudē interesi par tiem, ja tie nenes tūlītējus panākumus.

Veiksmīgā krāsa — dzeltena.

4. Godīgums.

Raksturīgs praktiskums visās vietās un visās lietās, tomēr pret jauniešiem dzīvē, darbā un mācībās izturas diezgan vēsi.

Krāsa — gaiši zaļa.

5. Drosme, pārsteidzība.

Bez liekas domāšanas tie var izdarīt visu, kas ienāk prātā, absolūta ideju un jaunu plānu bagātība. Jāmācās apdomāt iepriekš katru soli, visus "par" un "pret".

Labi palīdzēs gaiši-zila krāsa.

6. Ideālisms.

nisma normālu attīstību? Būtībā jau zinātniekiem vairāk interesē nevis pati apaugļošanās, bet gan bērnu dzimšana kosmosā. Iespējams, ka tā dos jaunas perspektīvas cilvēces tālākajai attīstībai.

Pēdējā lidojuma laikā tika veikti daudzi bioloģiski pētījumi. Viens no tiem ir tiešā veidā saistīts ar vairošanos. Pirms lidojuma tika apaugļotas četras vārdes, kuras kosmosā laida pasaulē divus simtus kurkuļu. Tie esot jutušies labi. Jāpieņem, ka pirmais šāda veida eksperiments tika veikts pirms trim gadiem. Toreiz kosmosā tika mākslīgi apaugļotas vistas olas. Taču, atgriežoties uz Zemes, visi embrioni gāja bojā. Zinātnieki šo fenomenu nav izskaidrojuši līdz pat šai dienai."

No laikraksta "Argumenti i fakti"
tulkoja ARVĪDS RIEVELIS

TESTS ■ TESTS

Angļu psihologi piedāvā testu individuālā psihotipa noteikšanai, to izpildot jūs uzzināsiet ne tikai savu raksturojumu, bet arī krāsu, kura vislabāk spēj uzlabot jūsu pašsajūtu un nodrošināt veiksmi gan darījumā, gan varbūt pat mīlestībā.

Lai uzzinātu savu raksturojumu, uzrakstiet:

a) savu vārdu un uzvārdu angļu valodā, piemēram, Arnis Čakste — Arnis Chakste, un sameklējiet tabulā atbilstošās burtu vērtības, uzrakstiet to skaitliskā izteiksmē.

Vērtību tabula:

A	J	S	=1
B	K	T	=2
C	L	U	=3
D	M	V	=4
E	N	W	=5
F	O	X	=6
G	P	Y	=7
H	Q	Z	=8
I	R		=9

Th =8

Ph =3

Ch =4

Ps =5

Arnis Chakste

19591 4 12125

Saskaitiet: $1+9+5+9+1=25$, $2+5=7$.

$4+1+2+1+2+5=15$, $1+5=6$.

$7+6=13$, $1+3=4$.

b) savus dzimšanas datus un saskaitiet:

3.10.1968.

$3+10+1968=1981$, $1+9+8+1=19$.

$1+9=10$, $1+0=1$.

Tagad saskaitiet skaitli, kuru

Siem cilvēkiem nekad nekas nav par grūtu, īpaši, ja tas jādara citu labā. Viņi bieži palīdz gan draugiem, gan nepazīstamiem cilvēkiem, tikai dažreiz viņiem nepieciešams citu pamudinājums, jo bieži sev liekas mazliet nepārliecināti. Krāsa — tumši zila.

7. Gudrība.

Labi, pat izcili domātāji. Pārzin dažādas filozofijas un to novirzienus. Raksturīga ierašanās sevī. Ja nemainīs attieksmi pret draugiem un reālo dzīvi, draud nesapratne un vientulība.

Siem cilvēkiem labi piestāv violetā krāsa.

8. Apņēmība, noteiktība.

Ja Tev atbilst šis psihotips, tad tava stiprā puse ir business un kontrole grāmatvedības lietās. Šie cilvēki lielākoties kļūst par priekšniekiem, nevis padotajiem, jo viņiem piemīt kāds trūkums — viņi biežāk runā paši un ne sevišķi mīl uzklaustīt citus.

Krāsa — sarkana.

9. Intelīģence.

Ļoti veikli un izveicīgi. Ar vienlīdz labiem panākumiem spēj būt aktieri, mūziķi, rakstnieki. Tikai diemžēl viņu sapņi ir daudz lielāki nekā darbs, kuru viņi iegulda, lai tos spētu pārvērst īstenībā.

Krāsa — oranža.

P. S. Tests un krāsu atbilstība personīgi pārbaudīta sesijas laikā. Uz visiem eksāmeniem gāju, gērbusies oranžas krāsas džemperī (Brr!) — bet mērķis attaisno līdzekļus — sesiju nokārtoju neticami labi.

No angļu valodas tulkojusi
IVONNA GRUNDE

Uzmanību!

Latvijas Republikas Valsts statistikas komiteja ir piešķirusi Latvijas Universitātei pēc uzņēmumu un organizāciju klasifikatora sekojošu kodu: 02075893.

HEI, PIRMKURSNIEKI!

Kā Tev klājas? Tu vēl neesi atradis sev piemērotu nodarbošanos? Neskumsti! Tur nav nekā briesmīga, jo Tu vēl to vari paspēt izdarīt. Tev patīk dažāda lieluma un nokrāsu bumbas? Varbūt Tev patīk skriet šīm bumbām pakaļ un cīnīties par tām? Nu tad nav vairs ko gaidīt! Liec vien droši savā maisiņā sporta tērpu un apavus, iekāp 6. tramvajā un brauc līdz Krusta baznīcai. Tur, Nākotnes ielā 9, Tu visai jauki varēsi izklaidēties. Katru otrdienu un ceturtdienu pulksten 15.15 tur ir iespēja nodarboties ar populārām sporta spēlēm: basketbolu, handbolu, minifutbolu. Tevi uztrauc tas, ka Tu vēl visas šīs spēles neproti? Tas nav nekā! Pasteidzies, un arī Tu vēl pagūsi tās iemācīties! Galvenais ir griba! Viss pārējais ir nieks. Nodarbību laikā ir iespēja mācīties šīs spēles no pašiem pamatiem. Tu varēsi apgūt visus metienus, piespēles, driblu utt. Bez šaubām, neiztikt arī bez pašām spēlēm.

Pasteidzies! Tu pat paspēsi piedalīties Universitātes basketbola un handbola dienās. Bet, lai šajās sacensībās būtu interesantāk, neaizmirsti saaģītēt un paņemt sev līdzi kādu no savas fakultātes. Tas dos iespēju Tavai fakultātei šajās sacensībās startēt kā patstāvīgai komandai un aizstāvēt fakultātes godu. Tātad — jo vairāk Jūs atnāksit, jo būs labāk un interesantāk. Zālē vietas būs vienmēr, jo šī ir ļoti plaša zāle, kurā basketbolu var spēlēt vienlaicīgi trīs laukumos. Vēl ir arī handbola un minifutbola laukumi.

Tātad, studenti un studentes, atnāciet! Nenožēlosit! Un kas gan var aizvietot to patīkamo nogurumu, ko Tu izjūti pēc treniņa!

Nākotnes ielā 9 Tevi gaidīs vienmēr.

ILZE un DACE

19. novembrī pl. 15.00 Fizikas un matemātikas fakultātes 13. aud. notīks LU habilitācijas padomes matemātikā sēde, kurā disertāciju habilitētā doktora grāda sistemātikā iegūšanai aizstāvēs docents ALEKSANDRS ŠOSTAKS par tēmu "Fāzi — topoloģisku telpu teorijas pamati".

Ar disertāciju var iepazīties Fiz. un mat. fak. 167. vai 137. ist.

Tālrunis uzziņām: 228673, 227520.

LU habilitācijas padomes matemātikā sekretāre I. Pagodkina

"Universitātes Avīze"

Redaktore: Ilze BRINKMANE

Redakcijas sastāvs: Māra SADOVSKA, Jolanta APINE,

Māris VITOLS, Inese VOIKA

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Inta JANSONE

Tekstu ievada: Ilze JOZEPA, Ilze STIKĀNE, Evija GAILĪTE

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek:

Ilmārs LAUBERTS, Mārtiņš ĶEMME

Komercjautājumus kārtō Jānis VAITS

Numurā izmantoti Ērikas MĀLDERES zīmējumi.

Adrese: Raiņa bulv. 19, 8. telpa, Rīga, LV-1098 Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta sabiedrībā "DIVI" Jelgavā, Raiņa ielā 36

Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī.

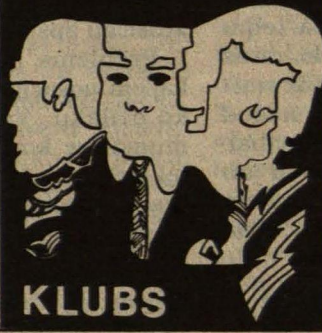
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Vieslektoriem un viesstudentiem!

"Ja vēlaties noīrēt atsevišķu dzīvokli Rīgā (cenas sākot no 35\$ mēnesī) zvaniet 270369 vai 273206 tūrisma aģentūrai "ALTERNATIVE"

STUDENTU

KLUBS

Koncertciklā "Satikšanās mūzikā" 28., 29. novembrī 18.00: V. A. Mocarts. Piedalās Rīgas kamerorķestris, kamerkoris "Consum", Radio koris, diriģents Sigvards Klava.

Nakts klubs REMRā piedāvā studentu vakariem telpas un mūziku no 22.00 līdz 6.00 no rīta, pēc īpašiem pasūtījumiem. Minimālā summa 5 000, ja vēl būs kādas citas vēlnes, tad jāmaksā vēl.

Izziņas: Aldis vai Gatis m. 392977, d. 276166

24TH of September 1992

Dear whoever this might concern,

We are three high-school students in Sweden, who would like to have some penpals in Riga.

We have just finished a research-project about Latvia and we found it really interesting.

We would be very happy if some of you would like to write to us.

A little about our town, Arboga: There are about 15 000 people who live here. It's a very old and quite charming town in the middle of Sweden.

We'll now tell you a little about ourselves:

My name is Kristina, but everybody calls me Stina. I have one brother, Rikard, and he is 23 years old. I live with my mum and dad, but my brother lives on his own.

I study "economics" here at high-school, and on my sparetime I play handball and football, read books (when I have time), write novels, do my homeworks, watch TV; especially sportevents, listen to music; especially Michael Jackson!

This summer I've watched olympic Games every day, and the 18th of July, I was in Stockholm on Michael Jackson's concert. It was wonderful!

KRISTINA ELIASSON.

My name is Sandra. I'm 18 years old and I am studying economics here at my high-school.

I'm interested in a lot of things. I play volleyball, but what I like most is traveling (when I get a chance to do it), and last year I spent as an exchange student in the USA. On my sparetime I spend time with my friends, watch TV, read a book, or do something else.

Love, SANDRA WALTER.

My name is Anna-Karin and I'm 17 years old. I'm studying economics. I live with my mother, father and my brother, who is 11 years old.

On my sparetime I'm playing handball in a team here in Arboga. I also like to watch TV and video, go to discos, read books, be with my friends and listen to music.

ANNA-KARIN JANZON.

Vasagymnasiet, Skolvägen 4, Box 26
S-732 21 ARBOGA, Sweden

